

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, lokakuun 12 - Wed. Oct. 12, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 40 45 cents

Tampereen Työväenteatteri Yhdysvaltoihin

Tampereen Työväenteatteri tuo tämän vuoden lopulla kaikkien aikojen suosituimman suomalaisen musikaalin "Tukkijoella" Yhdysvalloissa asuvien suomalaisten nähtäväksi.

Tampereen Työväenteatteri esiintyy 50 näyttelijän joukolla Detroitissa, New Yorkissa, Washington, D.C.:ssä ja Lantanassa Floridassa joulukuun lopulla ja tammikuun alussa.

"Tukkijoella" on kirjailija Teuvo Pakkalan mainio kuvaus Pohjois-Suomen tukkijätkistä ja heidän elämästään vuosisadan vaihteessa. Ensi-iltansa näytelmä näki 1899 Oulussa ja saman vuoden keväällä Helsingissä toimiva Suomalainen teatteri otti sen ohjelmistoonsa. Siitä lähtien tätä erittäin suosittua näytelmää on esitetty jatkuvasti kautta Suomen.

Tampereen Työväenteatteri on esittänyt näytelmää suurella menestyksellä vuodesta 1971 lähtien. Tampereen Työväenteatterin yli 400 esitystä ovat tarjonneet nautintoa sadoille tuhansille ihmisille.

Vierailun johdosta amerikansuomalaisyhteisöillä on nyt tilaisuus nähdä ensiluokkaista suomalaista teatteria Pohjois-Amerikkaan kohdistuneen siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlavuoden ja Suomen ja Yhdysvaltain Ystävyysvuoden merkeissä.

Esiintymipaikat ja ajat ovat seuraavat: Jouluk. 28. p:nä klo 7:30 ill. ja jouluk. 29. p:nä klo 2 ip. ja 7:30 ill. Finnish Center, Farmington Hills, MI; jouluk. 31. p:nä klo 7:30 ill. ja tammik. 1. p:nä, jatkuu sivulla 6

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Fifty years ago
- The Lumberjacks are coming
- Finnish Center plans 350th observance
- Quebec City via motorcoach

Sisäsivuilla:

- Saunakulttuurista sivu 2
- Connecticutin kulmilla sivu 5
- Floridan kuulumisia sivu 6
- Fitchburgin ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Pormestarit vaativat määrärahoja

WASHINGTON - Pääkaupunkiin kokoontuneet pormestarit esittävät federaalisten määrärahojen antamista kaupungeille aseistuksen asemasta.

Pormestarien raportin mukaan kukin sotilaskulutuksesta urbaaniseen kulutukseen siirretty \$1 biljoona kykenisi luomaan 6,600 uutta työpaikkaa.

Pormestarit panivat tutkim-

sen alulle, koska heidän mielestään kansallinen määrärahojen kulutus ei ole ollut tasapuolista viime vuosien aikana.

Vuosien 1981 - 1988 välisenä aikana urbaanisiin avustuksiin tarkoitettuja avustuksia supistettiin noin \$60 biljoonalla.

Samanaikaisesti Reaganin hallituksen sotilaskulutus kasvoi \$328 biljoonalla.

Amnesty International ihmisoikeuksien asialla

Lontoossa toimivan ihmisoikeuksia ajavan Amnesty International-järjestön toimien johdosta yhä harvemmat ja harvemmat hallitukset pystyvät peittelemään maassaan tapahtuvia ihmisoikeusloukkauksia muulta maailmalta.

Amnesty julkisti viime viikolla vuosiraporttinsa, mikä puhuu kylmiä totuuksia. Kaikkiaan 135 hallitusta oli joutunut listalle, mikä syytti heitä joko toisinajattelevien vangitsemisesta ja kiduttamisesta tai kuolemantuomioiden langettamisesta.

Vaikka kansainvälisen ihmisoikeuksien lain allekirjoittamisesta on kulunut jo 40 vuotta, monet hallitukset edelleenkin kohtelevat kansalaisiaan epäoikeudenmukaisesti. Hallitukset puolustelevat toimiaan väittämällä niiden olevan välttämättömiä kansallisen turvallisuuden takamiseksi.

Amnesty ei anna politiikan vaikuttaa toimintaansa ja päätöksiinsä. Se näkee maapallon yhtenä kokonaisuutena, eikä näe eroa "meidän" ja "heidän" ihmisoikeusloukkauksissaan. Loukaus on loukaus ja hallitusten tulisi muuttaa taktiikkaansa.

Amnestyn listalta löytyy 25 Yhdysvalloissa vuonna 1987 toimeen pantua kuoleman rangaistusta. USA:n viranomaiset ovat koettaneet selittää, että rangaistukset eivät ole ihmisoikeusloukkauksia vaan merkinä kovasta rikollisuuden vastaisesta kampanjasta. - Mutta Amnesty ei piittaa selityksistä. Eikä se piittaa Neuvostoliiton "glasnostistakaan" niin kauan kuin yli 300 toisinajattelevaa ihmistä on passitettu vankilaan, mielisairaalaan tai maanpakoon.

Kansainvälinen ihmisoikeusjulistus ei ole onnistunut estämään ihmisoikeuksien loukkauksia. Amnesty International on päässyt pidemmälle omilla hiljaisilla toimillaan vaatimalla, että kaikkia ihmisoikeuksien loukkauksia pidetään samanarvoisina.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Sauna on kulttuurin kulmakivi

Sauna on suomalaisen kulttuurin ja identiteetin kulmakiviä. Missä vain maailmalla on suomalaisia, on myös saunoja. Mikä on sitten suomalaisen saunakulttuurin ydin.

Suomen Sauna-Seuran edesmennyt kunniajäsen Kustaa Viikuna on korostanut, että suomalaisessa saunassa olemme säilyttäneet muinaista euroopalaista tapaa ja laitosta. "Voimme todeta vaalimme osaksemme tullutta kulttuuriperinnettä niin syvästi ja raikkaasti siihen eläyten ja sitä kehittäen, että nyt voimme ylpeinä maksaa leiviskämme takaisin, me emme ole sitä maahan kaivaneet vaan olemme sitä kartuttaneet ja painaneet siihen suomalaisen leiman."

Martti Jukola on sanonut, että sauna liittyy suorastaan suomalaiseen elämäntapaan. Se on osa historian legendaarisia lehtiä kuten isoviha, katovuodet, routavuodet, pettuleipä ja halla. Se on ylläpitänyt vapauden kaipuuta ja taistelukuntoa. Se on auttanut kestämaan ja odottamaan uuden päivän nousua. Sauna on ollut Suomen kansalle yhtä tärkeä kuin rukiinen leipä. Se on ollut pyhä paikka. Siellä korvenraatajan elämä alkoi ja päättyi.

Paavo Nurmi saunoi mielellään yksinään hyvin systemaattisesti ja oikeaoppisesti. Ensimmäinen esilämmitys löylyssä, minkä jälkeen hän juoksi mereen uimaan. Sitten Nurmi otti löylyä 2-3 kertaa noin 100 asteen lämmössä. Lopuksi mestarijuoksija kävi vielä meressä. Olen pannut merkille, että Paavo Nurmi saunoi kuten kaksi muuta samanaikaista suurmiestä, Carl-Gustav Mannerheim ja Jean Sibelius. Yhteistä näille oli saunominen yksinäisyydessä tai pienessä seurassa, saunarauhan kunniointi ja kylmän veden käyttö saunan yhteydessä. Lieneekö näissä arvoituksen ratkaisu, että he elivät kauan ja palvelivat esimerkillisesti maatansa.

Jo itse Väinämöinen paransi väen mahtavilla luvuilla ja voiteilla:

*Tule nyt löylyhyn Jumala,
Iso ilman, lämpimähän
tekemähän terveyttä
rauhoa rakentamahan
Pyyhi pois pyhän kipunat,*

*pyhät saatat sammuttele.
Lyötä maahan liika löyly,
paha löyly pois läheta
ettei polta poikiasi,
turmele tekemiäsi.*

Näin puhui Väinämöinen, tietäjä iäniäinen. Turmeleeko nykysauna tekemiämme?

Tutkimustyö vielä niukkaa

Suomen Sauna-seura täytti viime marraskuussa 50 vuotta. Seuran päätehtävä on suomalaisen saunakulttuurin vaaliminen ja kehittäminen sekä saunaa koskevan tutkimustyön edistäminen.

Saunaa koskevaa tieteellistä tutkimustyötä on kuitenkin tehty melko niukasti. On puuttunut järjestö ja sen takia tutkimusvaroja.

Työterveyslaitoksessa toimi 1950-60-luvuilla aktiivinen ryhmä professori Martti Karvosen johdolla. Saunan fysiologiset vaikutukset olivat päähuomion kohteena. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) LVI-tekniikan laboratoriossa on parin viime vuosikymmenen aikana ensin professori Tuomas Tuomolan ja sittemmin professori Erkki Äikkään johdolla suoritettu arvokasta työtä.

Saunan lääketieteellisiä vaikutuksia on tutkittu eri yliopistojen laitoksissa. Helsingin yliopiston patologian laitoksessa rakennettiin varta vasten sauna eläinkokeita varten, lajissaan ensimmäinen maailmassa.

Ei liian kuumaa eikä kuivaa

Tämänhetkisen fysiologisen ja teknisen saunatietouden perusteella määritelty saunomisolot ovat suunnilleen samat kuin miksi ne vuosisatojen kuluessa kokemusperäisesti itsestään ovat muotoutuneet. Esi-isät osasivat savusaunoissaan luoda saunomiselle oikeat puitteet. Osaameko me?

Virheistä tulevat ensinnä mieleen liika kuumuus ja kuivuus. Erityisesti sotien jäl-

keen 1940-luvulta pitkälle 1960-luvulle saakka oli vallalla vinosuuntaus, tavallaan suomalaisen saunan rappiotila. Harrastettiin 100°:n jopa 140°:n lämpötilaa ja kilpailtiin siitä, kuka kauimmin kuuminta kestä.

Tämä lieneen johtunut osaltaan siitä, että tekniikkaa ei hallittu, kun sauna siirtyi maaseudulta kaupunkitilojen kellarisiin. tehdasvalmisteisten kiukaiden taso ei alkuun ollut korkea. Niiden paremmuutta pyrittiin mittaamaan kuumuudenantokyvyllä, mikä johti väärin kylpemistapoihin.

Vaikutusta on oletettu olleen myös sillä, että miehet olivat rintamalla tottuneet kuumiin korsusaunoihin niissä syöpäläisiä tuhotessaan. Vieläkin on henkilöitä, joiden oveen sopisi naulattavaksi enonkoskelainen sananparsi: "Hullu kylpö, jotta nahka pallee."

Täysi vatsa ja viina pahasta

Raskas ateriointi ennen saunaa on kohtuuton rasitus elimistölle. Vatsalle on annettava vähintään tunnin lepotaiko ennen kylpemistä. Mäsäily on pahaksi myös saunan jälkeen ja vähentää hyväntuulisuutta. Kiukaan päällä tirisevä makkara on syytä jättää pois saunasta jo kärynkin vuoksi. Sakari Pälsi sanoi aikoinaan: "Jos minun saunaan tulisi makkarakärventäjä ja olutlöylyn viskoja, minä ajaisin mokomat piknikkarit alasti pakkaseen."

Viina ja sauna eivät sovi yhteen, joskin olutlasillinen kylpemisen jälkeen on toki sallittua. Rento meno varsinkin kesä- ja ns. edustussaunoissa johtaa usein väärille raiteille. Alkoholi yhdistettynä korkeaan lämpötilaan on jo terveysvaara. Lisäksi kylpijän harkintakyky alenee. Uhkarohkea käyttäytyminen voi johtaa loukkaantumiseen, palovammoihin, sydänkohtauksiin, jopa hukkumisonnettomuuksiin.

jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Lokakuun 7 p., Pirkko, Pirjo,
Piritta, Birgitta
Lokakuun 8 p. Hilja
Lokakuun 9 p., Ilona
Lokakuun 10 p., Aleks, Aleksis
Lokakuun 11 p., Otso, Ohto
Lokakuun 12 p., Aarre, Aarto
Lokakuun 13 p., Taina, Tanja, Taija

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$4,146.48

Hugo A. Torpan muistolle
Hilda Torppa, Maynard, MA \$25.00

Vanhempiensa Alex ja Helmi Mankisen muistolle
Gladys Mankinen, Lantana, FL \$20.00

Kiitos lahjoittajille!

SAUNA...

jatkoa edelliseltä sivulta

Väärään saunakäyttäytymiseen kuuluu äkillinen siirtyminen jäähdyttelemättä lauteilta kylmään veteen, avantoon tai lumihankeeseen. Nuorille terveille ihmisille tämä ei liene vaaraksi. Muiden, varsinkin sydänpotilaiden, on syytä välttää lämmönvaihteluita.

Rennosti ja siististi

Oikeat kylpemistavat edellyttävät rauhallista, kiireetöntä oloa ja muiden kylpijien huomioon ottamista. Äänekäs meno, uskaliaat puheet ja sopimaton käytös eivät koskaan ole kuuluneet suomalaiseen saunaan. Saunan ovi oli entisaikoina matala, haluttiin nöyrästi kumartua kylpyyn mentäessä.

Yhteissaunominen on asia, josta ollaan monta mieltä. Nykysuomalaiseen saunaan se ei luonnu. Entisajan savusaunojen hämärissä kylpivät naiset ja miehet, ja piit ja rengit. Järjestys kuitenkin säilyi, eikä seksi millään tavoin liittynyt kylpymenoihin.

Tänä päivänä yhteissaunominen on tavallista Keski-Euroopan saunaloitoksissa. Täysin eri asia ovat kuitenkin ne punaisten lyhtyen epämääräiset hieromalaitokset, joiden ovella on kyltti "sauna". Ollaanhan Suomessakin saatua kuulla saunabordelleista.

Suomessa ei juuri harraste-

ta nudismia, jonka eräänä ilmenemismuotona pidän yhteissaunomista. Suomalaisille soveltuu paremmin naisten ja miesten erikseen kylpeminen perhepiiriä lukuunottamatta. Silloin saunominen on rentouttavampaa ja vailla häiriötekijöitä.

Räikeät virheet saunomistavoissa paljastuvat usein hygienian alueella. Ei osata käyttää laudeliinaa tai istuin-alustaa, joka suojaa kylpijää sekä saunan rakenteita. Saunojen ja niihin liittyvien tilojen siisteydestä ei pidetä riittävästi huolta.

Suomalaiset osaavat olla

suorastaan sadisteja. He saattavat raahata saunaan täysin tunteettoman, erilaisen kulttuurin piiristä olevan, ehkä alastomuuttakin häpeilevän ulkomaalaisen oikopäätä saunaan, työntävät hänet kohtuutomaan kuumuuteen ja sieltä jääkylmään veteen. Tämä on väärin. Saunomisen opettamisen on tapahduttava varovaisesti ja tahdikkaasti vieraan erilaiset tottumukset huomioiden ottaen.

Oikea sauna tuo hyvänolon

Vaikka saunominen on yk-

silöllistä eivätkä säännöt suomalaiselle sovi, on syytä pitää muutamat perusasiat mielessä.

- Suositeltavaksi lämpötilaksi riittää 80-90° C.

- Kosteutta lisätään heittämällä toistuvasti lämmintä löylyvettä pieninä annoksina.

- Lauteilla viivytään kerrallaan enintään kymmenisen minuuttia.

- Vihtominen on makuasia, mutta perinne on säilyttämisen arvoinen. Vasta on saunan mukava työkalu, joka käynnistää hikoilun nopeammin. Koivun tuoksu sopii saunaan.

- Koko rituaalin: alkulämmittelyn, jäähdyttelyn, vihtomisen, löylynoton, pesun ja vilvottelun voi toistaa useita kertoja, kunhan muistaa kohtuuden.

- Päätteeksi lepäillään ja viimeiseksi pukeudutaan, ettei hikoilu käynnisty uudelleen.

Oikealla ja terveellisellä tavalla kylvettyämme kykenemme kokemaan saunan elintointintoja elvyttävän, kehoamme rentouttavan, suorastaan autuaallisen hyvänolon tunteen, jonka vain aito suomalainen sauna pystyy meille tarjoamaan.

Suomalaisen saunan tutkimussäätiö perustettiin 1984. Säätiö edistää ja tukee suomalaiseen saunaan liittyvää

jatkuu sivulla 13

SOUL
Salaattia

Kynimistä ja kynsimistä

Varsinkin olympia-idealitit puhuvat mielellään antiikin ylevistä kisoista. Totta onkin, että niitä järjestettiin ennemmän tai vähemmän säännöllisesti yli tuhannen vuoden ajan. Se on paljon. Maine on kuitenkin peräisin vain paritakymmenestä kisasta eli vajaan sadan vuoden ajalta. Se oli 600-luku, ennen ajanlaskumme alkua.

Suuruuttakin rajoittivat monet seikat.

xxx

Ideologisen taustana oli sotilashyve. Juoksunopeutta tarvittiin taisteluissa, siksi selvän asejuoksun rinnalla oli "sileät" eli vapaat ratajuoksut, matkoja noin 200, 400 ja 2400 metriä. Myös kilpa-ajot oli tuotu sotakentiltä, puhumattakaan kolmesta suoranaisesta taistelulajista, joista kohta vähän enemmän. Viisiottelu (= kiekko, keihäs, 200 metrin juoksu, pituus, paini) oli juuri suuruusajan alla hyväksytty lajiksi vuonna 708 e. Kr.

Taistelulajeja olivat paini ja nyrkkeily sekä niiden yhdistelmä pankration. Tai se oli oikeastaan puhtaan katutappelun muoto, jossa sai tehdä mitä vain, kynsimisestä ja puremisesta lähtien. Jaloksi kuvatussa nyrkkeilyssäkin sai vastustajan murjoa vaikka muodottomaksi, jos tämä vain pysyi tolpiinaan.

xxx

Kunkin lajin voittajalla oli tosin öljypuun oksa ainoana palkintona. Mutta filosofi Platon kertoi jo joskus vuoden 400 paikkeilla, ettei aineellisesti suhteessa ollut siunattumpaa elämää kuin olympia-voittajan. Huomattava osa urheilijoista oli todellisuudessa ammattilaisia. Tyypillistä on, että kisapaikan ympärille pystytettiin vähemmän urheilijoiden ja enemmän sponsoreiden patsaita.

Raha ei tuottanut vain ammattilaisuutta, vaan myös urheilijoiden ostoa, tuomarien lahjontaa etc. Se imi kisoihin kamasaksat, temppuiliijat, varkaat, lorvit ja portot.

Kun kristityksi hurautanut keisari Theodosius vuonna 394 j. Kr. lakkautti Olympian kisat, ei hän lopettanut ylevää nuorison rauhanjuhlaa, vaan elähtäneet, orgastiset mässingit, joiden urheilullinen merkitys oli hävinnyt jo satoja vuosia aikaisemmin.

xxx

Nyt jo miltei myönnetään, että olympiaurheilijalla on oikeus ottaa jokunen promille niistä raha-arvoista, joita hän on tuottamassa. Ammattilai-

jatkuu sivulla 6

Kirja-arvostelu

Martti Häikiö: Amerikan ihmeitä

Kustannuskiila Oy, 1987

207 sivua, 96 Suomen markkaa

Suomi-Seura r.y.:n uusi toiminnanjohtaja, valtiotieteen tohtori Martti Häikiö on kirjoittanut suomalaisin silmin Amerikkaa ja amerikkalaista elämää tarkastelevan helppolukuisen ja informoivan kirjan nimeltä Amerikan ihmeitä.

Häikiö, joka on myös Uuden Suomen erikoistoimittaja ja Helsingin yliopiston poliittisen historian dosentti, asui vuoden perheineen pienessä Arkadelphian kaupungissa Arkansasin osavaltiossa opettaen historiaa ja valtio-oppia

kaupungissa sijaitsevassa baptistiyliopistossa. Amerikassa vietetyn vuoden kokemukset on koottu mukavaan matkakirjaan, jota voi suositella sekä ensi kertaa Yhdysvaltoihin matkaavalle että maata jo tuntevallekin.

Perheen kolme poikaa, 4-, 8- ja 12-vuotiaat, kävivät tavallista amerikkalaista koulua ja näyttivät sopeutuneen hyvin alkukuukausien kielivaikkeuksista päästyään. Häikiö toteaa kirjassaan, että lasten kannalta 4-6 kuukauden oleskelu vieraassa maassa on kaikkein pulmallisinta, elleivät lapset osaa yhtään maan kieltä. Koko aika menee vieraan kielen opiskeluun, mutta varsinaista hyötyä sen osaamisesta ei saada lainkaan. Niinpä lasten kannalta kokonainen kouluvuosi on paljon parempi, silloin lapset pääsevät todella sisälle amerikkalaiseen kouluelämään harrastuksineen kaikkineen.

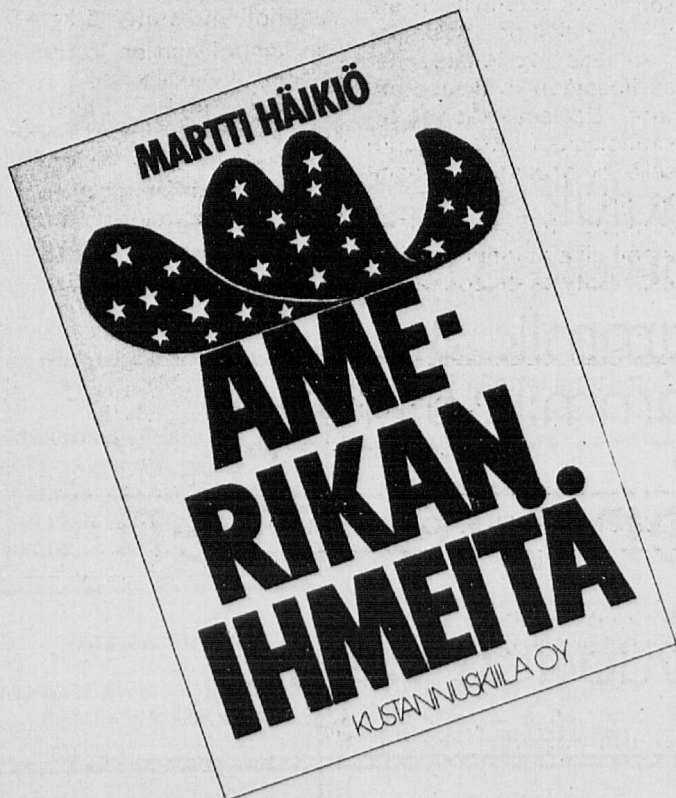
Loma-aikoina ja viikonlopuisin Häiköt matkustelivat maasta ristiin rastiin. Suurin osa matkoista tehtiin omalla amerikkalaisella autolla, minkä perhe vei mukanaan Suomeen vuoden mentyä umpeen. Tavanomaiden matkakuvausten ja henkilökohtaisten kokemusten lisäksi kirja luo lyhyen

katselmuksen Yhdysvaltain politiikkaan, historiaan ja kulttuuriin.

Miellyttävää on kirjoittajan positiivinen asennoituminen ja se, että hän antaa lukijan ymmärtää, miten monta erilaista "Amerikkaa" Yhdysvalloista voi löytyä paikkakunnasta riippuen. Lukija saa selvän kuvan elämästä pienessä amerikkalaisessa pikkukaupungissa. Liian useat suomalaiset perustavat Amerikan näkemyksensä elokuvaan tai television sarjafilmeihin ja uskovat koko maan olevan samalaista rannikolta toiselle. Totuus on kuitenkin hyvin toisenlainen. Näin kertoo Häikiökin kirjassaan. Elämä Arkadelphiassa oli turvallista ja tavallista arkipäivää Halloween juhlineen ja lasten syntymäpäiväkutsuineen.

Kirja on mukavaa luettavaa meille Yhdysvalloissakin asuville suomalaisille ja amerikansuomalaisille. Suomi-Seuran jäsenet voivat tilata kirjan Suomi-Seuran kirjapalvelusta vero- ja postivapaasti osoitteella: Suomi-Seura r.y., PL 213, 00171 Helsinki, Finland. Fitchburgin alueella asuvat voivat lainata kirjan Fitchburg State Collegen Finnish Cultural Center'stä.

M.C.

TULOSSA

Suomi-USA ystävyysvuoden upea päätös:

TUKKIJOELLA

Detroit
New York
Washington D.C.
Lake Worth, Lantana

jouluk. 28.-29.
jouluk. 31., tammik. 1.
tammik. 3.
tammik. 5.-10.

Tampereen Työväen Teatteri

Suomen valtion virallinen juhlavuoden vierailu

Voluntown, Conn.

Suomen ja Amerikan Ystävyyssvuoden juhlallisuuudet Voluntownissa

Tamarack Lodgelle Voluntowniin oli kerääntynyt yli 150 henkeä lauantai-iltana 1. lokakuuta juhlimaan 350. ystävyysvuoden merkeissä.

Finnish American Heritage Society Canterburystä, Conn. oli järjestänyt juhlallisen gaalailallisen, joka oli tämän alueen merkittävin juhluvuoden kunniaksi järjestetty tilaisuus.

Iltaa kunnioitti läsnäolollaan pääkonsuli Antti Lassila rouvineen New Yorkista. Juhlan järjestäjille ja vieraille oli miehuista nähdä näin arvovaltaisia vieraita mukana, joista lisäksi mainittakoon toimittaja Verner Wiskari rouvineen Rhode Islandista, Finnairin 1 Pohjois-Amerikan toiminnanjohtaja Börje Sandberg rouvineen, pastori Blackard rouvineen sekä senaattori Jonathan Peltto, joka toi myös kuvernööri O'Neil'n tervehdyksen juhlaan.

Coctailtunnin jälkeen siirryttiin ruokasaliin juhlaillalliselle. Kynttiläasetelmat tervehtivät kaikkia jo salin ovella, ja erikoista huomiota oli käytetty juhlapöytien aistikkaassa katamisessa.

Jack Smiley toimi välittömänä juontajana sekä esitteli kunniapöydässä istuvan Finnish American Heritage Societyn johtokunnan sekä muut arvovaltaiset vieraat.

Kansallislaulujen jälkeen Anita Smiley johti alkukurukoukseen, ja herkullinen illallinen nautittiin Mark Mäkipuron musiikin soudessa.

Finnish American Heritage Societyn presidentti Hannu Mäkipuro tervehti juhluvieraista ja kertoi seuran toiminnasta. Puolitoista vuotta sitten aloitettu seura on nyt kasvanut 250 jäseniseksi, ja mukaan on saatu paljon nuoria, mikä on nykyoloissa harvinaisen tapaus. Hiljattain pidetty lastenjuhla oli merkinä juuri tulevaisuuden yhdistyksestä; se veti paljon väkeä, sekä lapsia että aikuisia.

Seuran suunnitelmassa on kunnostaa kokoontumispaikka, entinen Sampo haali entistä ehommaksi ja sen yhteyteen perustetaan mm. museo-osasto, johon kerätään kaikenlaista suomalaishistoriallista tavaraa.

Anita Smiley kertoi menneen kesän FinnFestistä Delawaressa, johon seura otti myös osaa.

Juhlissa vierailut senaattori Jonathan Peltto ojensi seuralle kunniataulun sen ainoatlauteisesta työstä suomalaisen kulttuurin ja historian vaalimisessa.

Tamarack Lodgen omistaja Carl Anderson toivotti illan kunniavieraat ja "oman, tutun" yleisönsä tervetulleeksi "pieneen Voluntowniin" ja esitteli pääkonsuli ja rouva Lassilan.

Pääkonsuli Lassila puhui lyhyesti juhluvuoden merkityksestä sekä kertoi mm. heidän omassa edustusarvosuunnos-

saan vierailleen n. 350 henkeä yksin syyskuun aikana.

Suomen presidentti Mauno Koivisto oli myöntänyt Carl Andersonille Suomen Valkoisen Ruusun Ritarimerkin, jonka pääkonsuli Lassila hänelle onnittelujen mukana antoi. Carl Anderson toimii täällä myös Connecticutin valtion kunniakonsulin virassa.

Loppurukouksen johti pastori Blackard, ja sen jälkeen siirryttiin seuraamaan illan ohjelmaa. Arpojenvedossa päävoiton, edestakaisen Finnairin lentomatkan Suomeen, sai Larry Mäki, Storer, CT:sta. Monet saivat voittoa myös litalan ja Marimekon tuotteita.

Finnish American Heritage Societyn kansantanssijoukot esittivät kuusi viehättävää suomalaista tanssia. Ellen Majonen viihdytti suomalaisilla kansanlauluillaan. Häntä olisi kuunnellut pitempäänkin, ja taas hän sai uusia talenttinsa ihailijoita.

Iltaa jatkettiin tanssien Mark Mäkipuron Trion ja Andersonin veljesten musiikin mukaan.

Finnish American Heritage Societyn presidentti Hannu Mäkipuro (oik.) New Yorkin pääkonsuli Antti Lassilan (vas.) ja rouva Sirkka Lassilan seurassa.

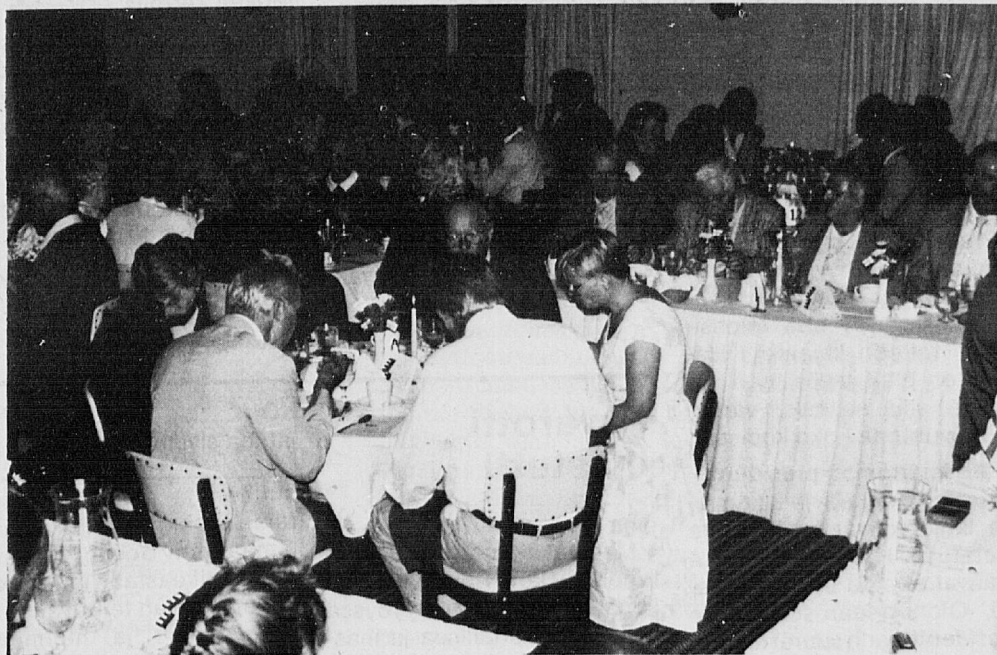
Juhla oli hieno lopputilaisuus Suomen ja Amerikan ystävyysvuodelle Connecticutin suomalaisten keskuudessa. Finnish American Heritage

Societyn johtokunta oli tehnyt hienon ja arvokkaan työn, ja läsnäolleet saivat viettää nautintorikkaan illan.

Anja Laurila

Soprano Ellen Majonen esitysvuorossa.

Juhlayleisöä.

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION,
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Floridan kuulumisia

Tamminiemi, Urho Kekkosen museo

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Lokak. 6, 1988

Lähestyessämme Tamminiemeä katse kiintyy talon punaruskeaan väriin toisen kerroksen parvekkeeseen ja sen takana oleviin kaari-ikkunoihin. Talo on jyrävä Jugend tyylinen suuri rakennus ja sijaitsee merenrannalla.

Vanha puisto mahtavine puineen talon ympärillä on tuuheaa ja tunnelmallinen. Koko alueen rantaviiva on luonnonkaunis.

Tamminiemen ovat suunnitelleet arkkitehdit S. Forstenius ja G. Strengell vuonna 1903. Rakennusta kutsuttiin silloin Villa Nisseniksi silloisen omistajan mukaan.

Viimeisenä yksityisenä omistajana oli kapteeni Gerskiöld. Hänen kuoltuaan vuonna 1871 Helsingin kaupunki osti tilan ja vuokrasi sitä vuoteen 1892 saakka lehtori Gaddille. Jo ennen vuokraajan päättymistä Seurasaari ja Tamminiemi erotettiin valtion maista.

Päätoimittaja Amos Andersson osti Villa Nissenin 1924 ja kunnosti sen asunnokseen. Vuonna 1940 Amos Andersson lahjoitti sen tasavallan presidentin asunnoksi.

Ensimmäisenä siinä asui presidentti Risto Ryti. Presidentti Paasikivi ei muuttanut sinne koskaan. Presidentti Mannerheim asui siellä jonkin aikaa. Presidentti Urho Kekkosen muutettua sinne 1956 tehtiin talossa täysi remontti.

Presidentin puoliso Sylvi Kekkonen oli hyvin tunnettu taiteen ystävä. On paljon hänen ansiotaan, että talossa henki taiteen ilmapäiri. Hänellä on ollut myös hyvä värisilmä, sillä se näkyi värien sointuvuutena koko kodissa.

Lukemattomat presidenttiparin saamat koti- ja ulkomaiset lahjat olivat hyvin esille asetetut. Hyvin ammatinsa osaavat oppaat esittelivät taloa. Olohuoneen seinällä on presidenttiparin suuret muotokuvat. Sylvi Kekkonen kirjoitti aikanaan monta kirjaa ja ne olivat nähtävillä sivupöydällä. Hänen kirjojaan on käännetty monille kielille.

Merkittävin huone on presidentin työhuone. Sen kuvauksellisessa ikkunamaisemassa Kekkonen poseerasi mielellään valokuvaajille. Näin kertoi oppaamme. Huoneen ikkunasyvennyksessä on mielenkiintoinen ja käytännöllinen karttataline, jonka National Geography Society on tehnyt. Se on lahja USA:n varapresidentti Johnsonilta.

Presidentin kirjoituspöydän takana olevalla hyllyllä on kaunis kello, joka on upotettu yli 200 vuotta vanhaan meren pohjassa taiteellisen muodon saaneeseen puuhun, jo-

ka päältä katsoen muistutti punertavaa marmorista. Se oli todella kaunis. Se on lahja presidentti Nixonilta.

Seurusteluhuoneessa katse kiinnittyy Rooman pormestarin lahjoittamaan pronssi-veistokseen Romulus ja Reemus. Tämä Rooman symboli vie italialaisiin tunnelmiin samoin myös Unto Koistisen veistos Istuva Roomatar.

Salin ikkunasyvennyksessä viherkasvit ja veistokset luovat oman tunnelmansa. Talossa ei ole mitään ylikorostetun upeaa, pikemminkin siellä on hyvin kotoinen tunnelma.

Saimme tutustua myös rannalla olevaan saunaan. Jo ovella tulvahti vastaan tuttu saunan tuoksu. Sauna rakennettiin vasta Kekkosen muutettua Tamminiemeen ja uimaallas saunan yhteyteen rakennettiin paljon myöhemmin. Tuli mieleen, että mitä kaikkea nuo seinäkirjet voisivatkaan kertoa. Varmasti siellä käytiin myös tärkeitä keskusteluja hyvin monenlaisista aiheista.

Ikävä yllätys oli se, ettei sisätiloissa saanut ollenkaan kuvata. Yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa, on joku lehtimies sanonut. Eikä ulkopuoleltakaan kuvaus onnistunut, sillä sinä päivänä satoi kaatamalla.

Oli lauantai-iltaa ja pois lähtöni oli jo maanantaina, enkä näin ollen saanut enää yhteyttä museovirastoon kysyä-

seni: Saako julkaista niitä postikorttikuvia, joita ostin pääsylippukioskista, joka sijaitsee Mannerheimin aikana rakennetussa vartiutuvassa Seurasaarentien puolella. Tulvani tänne lähtien Helsingin museovirastoon kirjeen. Jos kuvien julkaisulupa tulee, niin laitetaan ne sitten myöhemmin lehteen.

Olin samalla oppaana näkövammaisille. Ryhmällemme oli varattu aika sulkemisajan jälkeen. Näin saimme kaikessa rauhassa tutustuttaa näkövammaisia ystäviämme tähän meidän kaikkien rakastamaan Kekkosen tänä kesänä avattuun museoon.

Tamminiemi on lähes 50 vuotta liittynyt läheisesti Suomen valtiolliseen ja hallinnolliseen historiaan.

Päivälehdessä luin, että tämä nyt avattu museo on herättänyt suurta mielenkiintoa myös Suomen rajojen ulkopuolella. Filmausryhmiä käy kuulemma usein ja sinne on suorastaan tungosta. Arkinenkin ryhmät täyttyvät nopeasti, koska sisään mahtuu vain 25 henkeä kerralla.

Toivottavasti pystyin antamaan tästä museosta edes jonkinlaisen sanallisen kuvan. Ja toivottavasti saamme luvan kuvien julkaisemiseen ja nehan kertovat sitten monin verroin enemmän.

Maila Andersson
Palm Beach, Florida

Pavarotti ihastutti

Maailmankuulu italialainen tenori Luciano Pavarotti antoi konsertin loppuunmyydyssä Helsingin jäähallissa ja ihastutti kaikki kuulijansa.

Jäähalliin mahtui kaikkiaan 9,000 kuulijaa, jotka olivat haltioissaan Pavarottin konsertista, vaikka jäähalli ei todellakaan ole paras mahdollinen paikka järjestää konserteja.

Vika on vain siinä, ettei Helsingissä tai muualla Suomessa ole toista paikkaa, minne mahtuisi tarpeeksi suuri yleisöää.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We-stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

SOUL ... jatkoa sivulta 3

suuden ja amatööriurheilun rajaa ei pingoteta tiukaksi - rajamääritys Soulin kisoja varten on oikeastaan jätetty kun-kin erityisalan tehtäväksi.

Piristeisiin ja huumeisiin sen sijaan suhtaudutaan nyt tiukasti. Promilleakaan ei suvaita.

Ihannoitujen kreikkalaissokojen aikana ei puhuttu promilleista, ei prosenteista, otettiin vain. Ottaminen oli positiivista.

UPOlli Paunu

TAMPEREEN ... jatkoa etusivulta

1989 klo 2 ip. Town Hall Theatre, 123 West 43rd Street, New York City; tammi-3. p:nä klo 7:30 ill. Thomas Jefferson Community Theatre, 120 So. Old Glebe Rd., Arlington, VA; tammi-5. p:nä klo 7:30 ill. ja tammi-8. p:nä klo 2 ip. ja 7:30 ill. Lantan Turistiklubilla, Lantana, FL. - Lisätietoja kustakin esiintymispaikasta ja lipusta saa soittamalla Detroitissa: 313-626-3894, New Yorkissa 718-435-1736, Washington, D.C.:ssä 703-256-6077 ja Lantanassa 407-585-8624.

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia lopuksi Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seurala Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkkeitä ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

kaa yhteys Lepokodin toimistoon puh. 588-4333. Kunnollinen, töistään huolehtiva huoltomies saa paikan heti. Lähemmin puh. 588-4333.

Mr. Arvo Kajander lahjoitti paljon hyvää vaatetta, josta kiitos hänelle. Lämpimät kiitokset kaikille tavaroihin lahjoittajille Lepokodin ystävien myyjäisiä varten!

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

U. S. Postal Service STATEMENT

of ownership management and circulation (required by 39 U. S. C. 3685)

1A. Title of publication: RAIVAAJA. 1B. Publication number 454580.

2. Date of filing: Oct. 1, 1988.

3. Frequency of publication: weekly (except last week in Dec. and first week in Aug.) 3A. No. of issues published annually: 50. 3B. Annual subscription price \$20.00 to USA addresses.

4. Complete mailing address of known office of publication: P.O. Box 600, Fitchburg, Worcester County, MA 01420-0600.

5. Complete mailing address of the headquarters of general business offices of the publisher: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

6. Full names and complete mailing address of publisher, editor and managing editor:

PUBLISHER: Raivaaja Publishing Co. P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR: Marita Cauthen, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

MANAGING EDITOR: None.

Owners: Raivaaja Publishing Co. P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

7. Owners: Raivaaja Publishing Co. P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

8. Know bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities: None.

9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates: Not applicable.

10. Extent and nature of circulation: Average no. copies each issue during preceding 12 months: A. Total no. copies (net press run): 1600. B. Paid circulation:

1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales: 71. 2. Mail subscription: 1079. C. Total paid circulation: 1150. D. Free distribution by mail carrier or other means samples, complimentary and other free copies: 60. E. Total distribution: 1230. F. Copies not distributed: 1. Office use left over unaccounted, spoiled after printing: 329. 2. Returns from News Agents 41. G. Total: 1600.

Actual no. copies of single issue published nearest to filing date: A. Total no. copies: 1600. B. Paid circulation: 1

1 Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales: 65. 2. Mail subscription: 1129. C. Total paid circulation: 1194. D. Free distribution by mail, carrier or other means, samples, complimentary and other free copies 40. E. Total distribution: 1234. F. Copies not distributed: 1. Office use, left over, spoiled after printing: 323. 2. Returns from News Agents: 43. G. Total: 1600.

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete: Jo-

han Ratila, business manager.

Kuolleita

Reino Kinnunen

FITCHBURG, MA - Reino M. Kinnunen, 75, 1080 South St., kuoli syysk. 30, 1988 Burbankin sairaalassa lyhyen sairau- den murtamana. Hänen vaimonsa Beatrice A. (Padula) Kinnunen kuoli 1975.

Hän oli syntynyt kesäk. 29, 1913 Fitchburgissa Matti ja Alina (Lakso) Kinnusen poikana. Ennen eläkkeelle jäämistä edesmennyt työskenteli Lakso Co.:n palveluksessa yli 20 vuoden ajan.

Kaipaamaan jäi poika Raymond M. Kinnunen, Littleton; tytär Leatrice Progen, Ashburnham; kaksi siskoa, Helen Cravedi, Fitchburg ja Inez Oliver, York, ME; ja kolme lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui St. Bernardin hautausmaahan.

Edward V. Mäki

WORCESTER, MA - Edward V. Mäki, 75, 2 Powers Court, kuoli syysk. 26, 1988 kotonaan sairauden murtamana. Hänen vaimonsa Marjorie E. (Germaine) Mäki kuoli 1986.

Hän oli syntynyt Worcesterissa Victor ja Hilda (Mäki) Mäen poikana ja asui siellä koko ikänsä työskennellen Shephard Envelope Co.:n palveluksessa yli 20 vuoden ajan ennen kuin jäi eläkkeelle.

Kaipaamaan jäi poika Edward G. Mäki Worcesterissa; neljä lastenlasta ja kaksi lastenlasten lasta.

Hautaaminen tapahtui Rural hautausmaahan.

Aili Hendrickson

FITCHBURG, MA - Aili E. Hendrickson, 76, 35 Day St., kuoli elok. 2, 1988 Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt heinäk. 19, 1912 Fitchburgissa Matti ja Mari Anna (Kuoppala) Hendricksonin tyttärenä ja asui kaupungissa suurimman osan elämästään. Noin 20 vuotta edesmennyt asui Hartford, Conn.:ssa työskennellen G. Fox tavaratalon palveluksessa. Fitchburgiin hän palasi noin 10 vuotta sitten.

Kaipaamaan jäi veli Lennie Hendrickson, Townsend; sisko Lempi Travers, Astoria, Long Island, NY; sisarusten lapset Helen Marshall Astoriassa ja Ann Hendrickson Townsendissa lapsineen.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Irene Haschig

FITCHBURG, MA - Irene M. Haschig, 65, 315 Rollstone St., kuoli lokak. 4, 1988 pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt huhtik. 23, 1923 Fitchburgissa David ja Hilma (Rintala) Peltosen tyttärenä ja sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1941.

Edesmennyt kuului Messiah Lutheran kirkon seurakuntaan kuuluen sen kiltaan ja toimien joskus myös urkurina.

Kaipaamaan jäi aviomies Gustav F. Haschig, joka toimi Fitchburgin poliisina 27 vuoden ajan. Syysk. 14. p:nä pariskunta vietti 38-vuotishääpäiväänsä.

Lisäksi kaipaamaan jäi neljä poikaa, pastori Stephen G.

Haschig, Burnsville, MN, David F. Haschig, Leominster, Mark W. ja Gregory A. Haschig Fitchburgissa; seitsemän lastenlasta; ja kaksi veljeä, Arvo D. Peltonen, Westminster ja Walter Peltonen, Fitchburg.

Pastori L. Kenn Cobb toimitti siunauksen.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Messiah Lutheran kirkon muistorahastoon.

Aarno I. Hill

FITZWILLIAM, NH - Aarno I. Hill, 79, Old Coach Road, kuoli lokak. 5, 1988 Cheshire Medical Center:ssä Keeneessä kotonaan saamansa sairauskoh- tauksen uhrina.

Hän oli syntynyt Fitzwilliamissa Isaac ja Matilda Hillin poikana ja asui siellä suurimman osan elämästään. Edesmennyt oli toisen maailman- sodan veteraani.

Kaipaamaan jäi vaimo Hilda R. (Ellis) Hill; poika Aarno I. Hill Jr., Winchendon, MA; poika- puoli David B. Ellis, Fitzwilliam; kaksi veljeä, Atle Hill, Fitzwilliam ja Reino Hill, Philipston, MA; kaksi siskoa, Senja Sharron, Lynn, MA ja Sime Wittengale, Las Vegas, NV; kolme lastenlasta ja neljä lastenlasten lasta.

Hautaaminen tapahtui Pine Grove hautausmaahan.

Ilmari Hill

FT. LAUDERDALE, FL - Ilmari W. Hill, 76, kuoli lokak. 4, 1988 Dania hoitokodissa sairauden murtamana. Hänen vaimonsa Mary (Lunetta) Hill kuoli Hallandale, FL:ssä 1963.

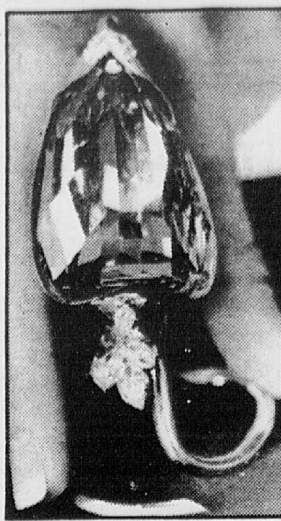
Hän oli syntynyt kesäk. 18, 1912 edesmenneiden John W. ja Ida (Mäkinen) Hillin poikana. Hän kävi koulunsa Fitchburgissa ja asui Lunenburgissa ennen kuin muutti Floridaan 1953.

Kaipaamaan jäi kolme poikaa, R. John Hill, Stockton, CA, Ronald New Yorkin osavaltiossa ja Eugene Floridassa; useita lastenlapsia; veli Weikko J. Hill Fitchburgissa; veljen poika sekä useita serkkuja.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa Hallandale, FL:ssä.

MUISTA

testamentissasi RAIVAAJA! Täten voit turvata suomalais- ten perinteiden jatkuvuuden.

Timantteja ostelemaan

Oheisen kuvan kullanhoh- toinen 407,48 karaatin jaloki- vi on suurin koskaan huuto- kaupattu timantti. Beverly Hillsissä Kaliforniassa esitel- ty kalleus myydään tämän kuun 19. päivänä Christie'sin huutokauppakamarissa New Yorkissa.

Jalokivi on epätavallinen paitsi väriltään myös muodol- taan.

Halukkaat vain tarjouksia tekemään!

Liikkuvuusavustukset paluumuuttajille

Lokakuun alusta tuli voi- maan myös ulkosuomalaisia koskevia muutoksia työvoi- matoimistojen maksamiin lii- kuvuusavustuksiin. Aikaisem- min on matka- ja muuttokus- tannusten korvausta mak- settu vain Suomen alueella aiheutuvista kustannuksista, mutta nyt voidaan korvata ul- komailta palaavan Suomen kansalaisen tai entisen Suo- men kansalaisen matka- ja muuttokustannukset asuin- paikkakunnalta lähtien. Myös korvaussummia on korotettu.

Liikkuvuusavustuksia voi- daan siis myöntää paluumuut- tajalle, joka muuttaa työnväli- tyksen kautta työhön tai työl- lisyyskoulutukseen sellaiselle paikkakunnalle, jolla ei ole saatavissa hänen alansa tai lähialojen työvoimaa.

Avustusten saamisen edel- lytyksenä on, että työpaikka on ilmoitettu työvoimatoimis- toon eikä paikkakunnalta löy- dy sopivia työnhakijoita. Pa- luumuuttajan täytyy olla il- moittautunut työvoimatoimis- toon työnhakijaksi ja työpai- kan täytyy olla työvoimatoi- miston välittämä.

Muuttokustannukset voi- daan korvata, jos työ on vaki- tuinen. Periaatteena on, että muutosta aiheutuneet koh- tuulliset kustannukset korva- taan. Yleensä korvataan ta- varoiden kuljetus maitse, meri- tse tai erityistapauksissa lentoteitse, vakuutusmaksu kuljetusajalta sekä tavaroi- den lastaaminen ja purkami- nen.

Kustannukset korvataan sen kuljetustavan mukaan, joka on perusteltua ottaen huomioon olosuhteet. Jos työnhakija esimerkiksi vuok- raan muuttoa varten auton täl- laista toimintaa harjoittavalta yritykseltä, voidaan korvata

ajoneuvon vuokra, vakuutus ja todistettavat, kohtuulliset polttoainekustannukset. Kor- vauksen suuruus määritellään vertaamalla aiheutuneita kus- tannuksia muulla tavoin ai- heutuviin kustannuksiin.

Jos Suomeen palaava muuttaa omalla autollaan, maksetaan hänelle valtion vir- kamiesten matkus- tussäännön mukainen kilo- metrikorvaus. Korvaus ei kui- tenkaan voi olla suurempi kuin mitä muutto olisi tullut maksamaan käytettäessä rautatiekuljetusta tai tavaraliikenteen harjoittamiseen oi- keutettua liikennöitsijää.

Paluumuuttajan perheen, siis avio- tai avopuolison sekä lasten matkakustannukset voidaan myös korvata.

Alkuavustus on tarkoitettu korvaamaan uudelle paikka- kunnalle asettumisesta ai- heutuvia kuluja. Se myönne- tään työnhakijalle, jos työ- suhde kestää yli 6 kuukautta. Sen suuruus on 20 x valtion kokopäiväraha (tällä hetkellä 139 mk päivässä). Muuttoa kehitysalueelle tuetaan mak- samalla alkuavustus kaksin- kertaisena eli tällä hetkellä yhteensä 5,560 mk.

Ehdoton edellytys liiku- vuusavustusten saamiselle on se, että paluumuuttajalla ilmoittautuu heti maahan tul- tuaan työvoimatoimistoon työnhakijaksi. Tällöin selvitte- tään myös mahdollisuudet saada avustusta.

On hyvä ottaa yhteys jo ennen muuttoa sen paikka- kunnan työvoimatoimistoon, jonne aikoo muuttaa ja pyytää lisätietoja. Suurimmissa työ- voimatoimistoissa on kan- sainvälisiin työvoimapaalvelui- hin erikoistuneita työvoima- neuvoja, niiden osoitteet saa jatkuu sivulla 14

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

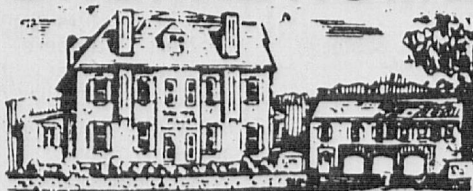

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

*The Finnish-American***RAIVAAJA****50 years ago**

**DINNER & DANCE
FINNISH-AMERICAN DELAWARE TRICENTENARY
COMMITTEE OF MASSACHUSETTS
HOTEL BRADFORD BOSTON, MASS.
JUNE 25, 1938.**

FITCHBURG, MASS - In the August 31 issue of RAIVAAJA we reprinted an article from the Boston Globe of June 25, 1938, about the selection of a "Miss Massachusetts" who would be sent to the national observance of the 300th anniversary of the Delaware colony in Chester,

Pennsylvania.

Since this article was written before "Miss Massachusetts" was chosen, we asked in a postscript if any of our readers remembered who she was.

Walter O. Nisula of Quincy, Mass., was the first to reply with the answer: **Elma Kleemola**

of Peabody.

Nisula found the answer by going to his local library and consulting the microfilm of the *Quincy Patriot Ledger*.

On the front page of the issue for June 27, 1938, was the news "Miss Elma Kleemola of Peabody selected as 'Miss Massachusetts' at the Finnish Delaware Tercentenary Committee dinner dance in Boston Saturday."

Nisula sent RAIVAAJA a copy made from the microfilm and in his accompanying letter he said the celebration which the selec-

tion of "Miss Massachusetts" was part of was "a two-day event.

"Saturday night was a banquet, next day Sunday afternoon was a program at Boston Common with a 40 piece Finn band with members from different towns and cities (eight band members from Quincy including conductor Edward Johnson.)"

At the FACS Tori on Sept. 11 we talked with **Sirkka Tastula** of Fitchburg. In 1938 she was Sirkka Hoglund, the "Miss Fitch-

burg" who competed for the state title. She remembered it was Kleemola who won.

Then we received a letter from **George Laakso** of San Mateo, California. He wrote:

"... I remember very vividly that Elma Kleemola of Beverly, 'Miss Greater Peabody', captured the Miss Massachusetts title.

My father, George W. Laakso, of Peabody, was deeply involved in the 1938 tercentenary activities, including the beauty contests.

FinnFest '88 Video Tape

*"350 years of Finnish-American Friendship
A celebration to remember and re-live.
A tape to pass on to the next generation.
You can purchase this tape for \$39.99*

Name: _____

Address: _____

Zip _____

Telephone No.: _____

Check or money order (U.S. Dollars) for \$39.99 (incl. postage)

Mail to: FinnFest '88
Video Tape
1752 Dixieline Road
Newark, DE 19702

'The Lumberjacks' coming on tour from Finland

In a "Special Friendship visit to salute the 350th anniversary year of USA-Finland immigration", the Tampereen Työväen Teatteri (Tampere Workers' Theater) is bringing its production of "Tukkijoella" (The Lumberjacks) on tour late this year and early 1989.

The itinerary:

Farmington Hills, MI - Dec. 28 at 7:30 p.m. and Dec. 29 at 2 p.m. and 7:30 p.m., Finnish Cen-

ter, 35200 W. Eight Mile Rd. Tickets: (313) 626-3894.

New York, NY - New Year's Eve Special, Dec. 31 at 7:30 p.m. and New Year's Day Jan. 1, at 2 p.m., Town Hall Theatre, 123 West 43rd St. Tickets: (718) 435-1736.

Arlington, VA - Jan. 3 at 7:30 p.m., Thomas Jefferson Community Theatre, 120 So. Old Glebe Rd. Tickets: (703) 256-6077.

Lantana, FL - Jan. 5 at 7:30 p.m. and Jan. 8 at 2 p.m. and 7:30 p.m., Lantana Tourist Hall, Federal Highway. Tickets: (407) 585-8624.

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

He was most excited about Miss Kleemola's victory as he felt that she, as a tall blonde with high cheek bones, typified the ideal Finnish beauty."

Printed above on these two pages is a photograph taken at the dinner and dance at the Hotel Bradford where "Miss Massachusetts" was chosen.

This photo was delivered to RAIVAAJA at FinnFest by Lempi Aalto of Westminster, Mass. It was from Aili Wilen, also of Westminster, who is donating it to the Memorial Library collection of the Finnish Cultural Cen-

ter in Fitchburg.

We do not have an idea who most of these people are and we hope that our readers will help us identify as many people as possible. It is unfortunate that all the ribbons on the contestants are not visible so their identification would be easier.

Seated at the table which in the original photograph is the one in the foreground in the center, (now divided on these two pages) is the Fitchburg delegation.

Directly to the left of the word "TERCENTENARY" is Otso Pu-

hakka, and continuing clockwise around the table is Martha Suominen, Elina Honkanen, Charles E. Bovellan, Ina M. Bovellan, unknown, Lily Laakso and Sirkka Hoglund, "Miss Fitchburg".

At the head table second from right is George W. Laakso of Peabody, the George Laakso you have just read about, and fourth from the right is John Suominen, then business manager of Raivaaja Publishing Company.

Walter Nisula has given us some help with others at the

head table.

Seventh from the right he recognizes as Alfred Erickson, and next Anne Erickson, followed by Atty. Yrjö Matson.

Seated next to Matson is Selma Ruuska, and to the left of her is Sävele Syrjälä and his wife Rachel. Third to the left of Rachel Syrjälä is John W. Hermanson Jr.

Walter Nisula sent us a list of the officers and members of the Massachusetts Finnish-American Delaware Tercenary Committee:

President Alfred Erickson,

Vice President Leo Reponen, Secretary Yrjö M. Matson, Assistant Secretary John Marttila, Treasurer C. Harry Kuniholm, and J. Victor Carlson, Rev. George A. Koponen, Lauri Hannula, Sävele Syrjälä, Selma Ruuska, Toivo N. Nousio, Otto Häkkinen, Walter Lehto, Frank Ekholm, O. G. Bagge, and Paul Torppa.

Besides the people already identified, are any of the other committee members in the photograph?

Send your responses to RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Finnish Center 350th observance

FARMINGTON HILLS, MI - The "National Year of Friendship with Finland" as designated by Congress and proclaimed by President Reagan, extends through the entire year of 1988. We quote from the President's Proclamation: "I call upon all Americans to observe the year with appropriate ceremonies and activities."

Of course we will! Already this spring, the Finnish Center Association (FCA) board of trus-

tees voted to invite Professor Richard Impola of New Palz, New York to be our special speaker.

Professor Impola is an expert on the Delaware River Colony for he has translated the historian Ilmonen's book on Finns on the Delaware from Finnish to English. His series of translated articles has been running in the *New York Uutiset*.

Professor Impola is familiar to Michigan Tech graduates for he

served for a time as professor of English on the Tech faculty. He was born & raised in Ahmeek.

In addition to our speaker, our cultural chairman, Dorothy Piilo will have music and folk dancing, and there will be a slide showing of the parade and special ceremonies from this summer's FinnFest USA '88 in Delaware.

Remember the date: Sunday, October 30, at 3:00 p.m. - our own observance of the National Year of Friendship and the 350th anniversary of the Delaware colony.

Eva Koskimaki,
FCA Historian

Eino Friberg's translation of

THE KALEVALA

Epic of the Finnish People

Illustrated by Björn Landström
408 pages • 81 illustrations

Order from:

RAIVAAJA Publishing Company
P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

Price: \$45.00 plus \$2.50 for postage and handling
(Mass. residents add \$2.25 state sales tax)

Quebec City via motorcoach

The Finnish American Club of Rutland organized a magnificent four day trip to Quebec City (pronounced Ke-bek) for its members and friends during the first weekend of October.

29 enthusiastic voyagers gathered in Paxton before 7 a.m. at the home of Ray Kauppila, the promoter of the trip, to park their cars in his lengthy driveway and

to unload and transfer their luggage to the Peter Pan motorcoach that soon arrived. We were soon off, pausing to pick up two more passengers in Keene, N.H.

The driver turned out to be the tour guide as well and entertained (?) us with an endless series of jokes, tried out a songfest which fizzled, and in-

troduced a game wherein anyone using the common three letter word for the vehicle which was moving us toward Canada, had to pay a dime into a cardboard replica of the above. When the journey ended, my wife won the money and we all realized that the word had been used unwittingly 241 times by the gang.

Entertainment was not lacking, at least in our section of the "linja-auto", for we had the "Amos and Andy" team of the Rutland club amongst us. Or was it the "Eino and Andy" team? The two gentlemen who had obviously grown up together and shared many mutual juvenile adventures regaled us with their stories. Andy was the straight man and Eino the "poor soul" to whom most of the tragedies had happened. To have had a tape recorder!

The foliage in Vermont and Quebec Province was absolutely breathtaking and the oh-ing and ah-ing continued for many miles as ever more sensational vistas opened before us.

Arrival in Quebec City was in late afternoon with several rest stops and luncheon on the way. A quick visit to our rooms at the hotel brought forth surprised reports of suites with two bedrooms, kitchens and dinettes, balconies, etc. In a word, the accommodations were fabulous.

Dinner Theater

We were then transported to a quaint French restaurant, where we were ushered into a private dining room upstairs. However, we were warned by the Maitre D' that a performance of a murder mystery was about to begin downstairs. (Obviously this current fad had spread to French Canada already). And further, that the actors would have to get to their dressing room through our dining room.

And so as we ate, we were entertained by nondescript men making hasty exits through our midst, once carrying the body. Occasionally one would make a dash through the room and out the fire escape behind me. The old acting blood almost made me want to join them. Wouldn't the entrance of a character spouting Finnish have complicated their plot!

The Old City

Friday morning we loaded onto two smaller transports in order to see this city where tourism is the major industry. An excellent and knowledgeable guide introduced us to the Plains of Abraham, the harbor area and the Old City with its narrow streets and quaint squares. His running commentary pointed out not only the usual attractions but also gave us a one man's opinion of the province and city in general.

I was particularly struck with his comment about Canada being happy not to be one of the superpowers, for the entire world either hates or loves the USSR or the USA, but no one hates Canada.

The afternoon was free to go back and visit whatever struck your fancy. Raija and I huffed

and puffed through much of the Old City, pausing for lunch at the Chateau Frontenac. A former boss of mine, now dead, annually visited Quebec with his wife, always staying at the Frontenac.

And so, in his memory we hoisted a martini apiece, ate a lunch consisting of a ham sandwich with chips and slaw and a cup of coffee, and then forked over \$32 Canadian for the privilege.

Up to the Tower

Dinner that evening was at the rotating tower restaurant in the Loews hotel complex. My attendance at any such establishment in this hemisphere has always produced fog to obscure whatever view might have lain before me. It matters not whether I ride the clouds in Boston, New York, Philly or wherever, the fog is sure to come in. And so Helanteri's Law worked in Quebec as well. A marvelous dinner in fog-enshrouded ambience.

A great surprise occurred, however! Suddenly the sound of music from "Mustalaisruhtinatar" poured forth. And the musicians were not put off by requests for Lehar either. Several times when I have asked a supposedly German musical ensemble in schmaltzy, Deutsche restaurants in the Big Apple to play some Viennese operetta, the usual response has been blank looks and then "Edelweiss" from the "Sound of Music". When our entrepreneur Ray went up to speak to them, he found out that one of them was well acquainted with Finland and the Finns.

The Wayward "Bussi"

Saturday morning we were off on our vehicle for the sights beyond the city. But since our driver was looking for St. Anne's Shrine to be on top of a mountain, instead of in a rather plebian valley, he went right by it. This gave us a view of areas where we were not scheduled to go, but then we returned to the original itinerary.

The shrine with its large complex of buildings was truly a sight to behold. The intricate murals, sculptures, and altars were beautiful. One could have spent the day there inspecting each piece of art work. A museum as well as a Jerusalem Cyclorama were also available.

Our next stop was to be at a farm bakery, but there had been a death in the family and it was closed. We moved on to the Montmorency Falls (Amos, or Eino rather, suggested that with our luck, the river had probably dried up). The falls are actually higher than Niagara, although much less stupendous since they are very narrow.

Back to the hotel and again the afternoon was ours. Local shopping malls enticed some and a new complex including a Hilton in no way suffered in comparison to Boston's Copley Place.

A Finnish Artist

I returned to the Old City to see the paintings and pastels in "La rue du Tresor" where the

by Roy Helander

artists had set up their displays. And to my surprise I found the name of Juhani Arjasto on one of them.

Further inquiries produced the following: He was born in 1950 of a Finnish mother and a Swedish father who later settled in Sweden. He speaks Swedish, Finnish, French and English, studied sculpture, painting and music. He has studied and travelled all over Europe and in Australia as well as Japan, Thailand and Africa. He met his wife on a trip to Quebec and settled there. I bought a small watercolor of a "scene quebecois".

The evening meal was now in a quaint restaurant in the Old City and was delicious. A walking tour to the harbor followed with a ride on the ferry. Then back to the hotel.

An Even More Wayward "Kulkuväline"

We boarded again at 8:45 with our luggage, waved goodbye to Old Quebec and headed for breakfast at a Marie Antoinette restaurant. This obviously was one of the most popular stops on our tour. My order of pancakes produced 3 crepes which overflowed the dinner size plate. I don't think that one of us who ordered this was able to finish it by himself, but spouses seemed to be willing to help.

Then off for home, with a four hour jaunt at one stretch. The driver stopped for diesel fuel at his usual stop only to find that they were out of it. And so we came down through Vermont occasionally turning aside from the highway to search for gas, but to no avail. Finally, a welcome truck stop appeared in Belleville and coffee and cokes were also available.

Dinner at the Putney Inn followed with a welcome American menu of Turkey or Pot Roast. And didn't it taste good! Our table reminisced about the Finnish activities in the area, especially in Gardner. Several people on the trip commented kindly on my articles in this paper and I urged the Rutland club to make use of Raivaaja so that many more people can know of their enjoyable activities. There are so few of us anymore. Any ideas we hear about from one club can be of value to another.

And a final comment from one of the men: it's really too bad that so many people feel that they can borrow the paper from a friend and read it. With the small readership of all Finnish American papers, it really should be important for everyone who is interested enough to want to read the paper, to become a subscriber. Wasn't it Polonius who said: "Neither a borrower nor a lender be"? Twenty bucks for a year's subscription? Not even the price of a luncheon in Quebec City!!!

Kalenteri

CALIFORNIA

Nov. 19 - Dramatized English-language reading of "Snow in May," a three act play by Eeva-Liisa Manner, Finnish poet-playwright, 7:30 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut, Berkeley.

DELAWARE

Oct. - Exhibit of paintings by Marjukka Kaminen, Mayor's office, City/County Building, 800 North French St., Wilmington.

MASSACHUSETTS

Oct. 12 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg.

Oct. 14 - Knights and Ladies of Kaleva monthly meetings, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg.

Oct. 17 - Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, 160 Pearl St., Fitchburg.

Oct. 18 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Oct. 19 - Dedication of "Rollstone House", 2 pm, 4 Leighton St., Fitchburg. Rollstone House is the former Saima Hall. Come see the amazing transformation of an abandoned old Finn Hall into modern apartments for unmarried pregnant teenagers.

Oct. 22 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Dori Wells Duo.

Oct. 24 - Finnish Memorial Library open 7:30-9:30 pm, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Oct. 25 - Finnish Golden Age Club meets, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Oct. 29 - Concert celebrating 350th anniversary of New Sweden and the National Year of Friendship with Finland, 7 pm, Robinson Auditorium, Waltham High School, Lexington St., Waltham. Program: Swedish baritone Håkan Hagegård and the Longwood Symphony Orchestra of Boston perform music by Swedish and Finnish composers. For ticket info: call (617) 426-5558 (days) or 894-1122 (nights). Sponsored by the New Sweden '88 Massachusetts Committee.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites.

Oct. 30 - Finlandia Foundation-Boston monthly meeting, 3 pm St. Paul's Evangelical Lutheran Church, Arlington. Program: Finnish folklore.

- Reception to honor Eino Friberg and his English translation of *The Kalevala*, 3 pm, Belmont Public Library, 336 Concord Ave., Belmont.

MICHIGAN

Oct. 19 - Senior citizen luncheon, noon, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

Oct. 20 - Finnish Club meets, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 22 - Semi-annual rummage, pasty & bake sale, 9 am-3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

- Fall Frolic sponsored by the Jeffers High School alumni, 8:30-12:30, Finnish Center. Music by Tempo Tones.

Oct. 28 - Annual trout dinner sponsored by the Sr. Citizen Housing Board, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 30 - 350th anniversary celebration of the arrival of Finns in the New World, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Speaker: Richard Impola.

MINNESOTA

Oct. 9-Dec. 1 - "Art by Design: Reflections of Finland", an exhibit at the International Design Center, 100 Second Ave. North, Minneapolis.

NEW YORK

Oct. 14 - Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter meeting, 8 pm, Central Presbyterian Church, Park Ave. and 64th St., Manhattan. Speaker: Werner Wiskari, retired New York Times reporter and author of the recently published *Bad Weather Bird*.

Oct. 15 - Oktoberfest, 8 pm til ?, Imatra Hall, 740-40 St., Brooklyn. Admission includes beer (bring your own beer stein), dancing, entertainment, and an Oktoberfest supper. Door prize. Tel (718) 438-9426.

Oct. 30 - Halloween Hoopla, 3-5 pm, Imatra Hall, 740-40 St., Brooklyn. Fun and games for children of all ages. Games, goodies and goblins. Costumes a must! \$2 per child. Adults welcome!

Nov. 19 - Turkey Trot, 8 pm-?, Imatra Hall, Brooklyn. Admission includes refreshments, food, dancing and entertainment. Big Band music will be featured. Door prize.

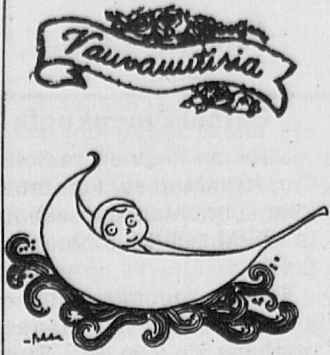
All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2330
\$ 1 US=4.291 Finnish marks
As of October 4

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Poika, syysk. 19, 1988 Mr. ja Mrs. John A. Bartkusille (Vivian E. Ahola), Turnpike Road, New Ipswich, NH.

★

Tyttö, syysk. 20, 1988 Mr. ja Mrs. Nathan K. Somerolle (Connie J. Inman), Timberline Road, New Ipswich, NH.

★

Poika, syysk. 21, 1988 Mr. ja Mrs. David C. Samuelsonille (Marlene E. Sikki-lä), Mason Road, New Ipswich, NH.

Friberg Belmontin kirjastossa

BELMONT, MA - Belmontin kaupungin kirjasto huomioi Kalevalan uusia kääntäjiä Eino Fribergiä sunnuntaina, lokak. 30. p:nä klo 3 ilatpäivällä.

Friberg tulee puhumaan lyhyesti työstään. Samalla ihmisillä on tilaisuus tutustua Fribergin amerikanenglanniksi kääntämään Kalevalaan.

Friberg, joka on entinen belmontilainen, asuu nyt Cambridgessä.

Belmontin kaupungin kirjaston osoite on 336 Concord Avenue.

Tuliko tilaus uusittua

Helanderin sukua ryhmäkuvassa. Edessä vasemmalta Raija Helander, Fanni Helander ja Edward Helander. Takana Roy Helander, Vivian Kallio ja Audrey Huntley.

Roy Ruusua juhliittiin

ARLINGTON, MA - Finlandia Foundationin Bostonin jaosto aloitti kesän jälkeisen toimintansa juhlilla Roy Ruusua, Roy Helanderin menneen kesän FinnFestin yhteydessä saamaa kunniamerkkiä, Suomen Ritarikunnan Valkois-ta Ruusua.

Koska ansiomerkin luovutus tapahtui suljetussa tilaisuudessa, Finlandia Foundationin johtokunta halusi järjestää iltapäivätilaisuuden, mikä olisi avoinna kaikille Royn ystäville ja ihailijoille.

St. Paul's Evangelical Lutheran kirkon kokoussali täyttyikin ääriään myöten, eikä ihmekään, sillä Royhan on esiintynyt ja viihdyttänyt tuhansia amerikansuomalaisia ja suomalaisia menneiden vuosikymmenten kuluessa.

Koska Roy on tunnettu musiikkimies, iltapäivän ohjelmaksi oli valittu musiikkia. Yleisö sai kuulla suomalaisia sävelmiä (Merikantoa, Kilpistä ja Kreetta Haapasaloa) jaoston presidentti Mimmi Hartia-Sloanin, Kirsti Gamagen ja James Sloanin laulamana Helen Smithin säestäessä pianolla.

Tämän lisäksi saatiin kuulla Royn kanssa hyvin läheisesti työskentelevien tai työskennelleiden henkilöiden kertomuksia yhteiseltä taipaleelta.

Aina Swan Cutler puhui siitä, miten kiitollinen hän on Royntamasta tuesta käännöstyönsä. Roy on kerta toisensa jälkeen käyttänyt hänen laulukäännöksiään muu-

siikkiläisyyksissään.

Vera Smith, jaoston entinen pitkäaikainen presidentti, oli ilmeisen liikuttunut puhuesaan Royn työstä amerikansuomalaisissa piireissä. Hänen mukaansa tilaisuuksia suunniteltaessa joku muistaa heti kysyä, "suostuukohan Roy?" Ja aina on Roy suostunut, jos vain mahdollista.

Rachel Syrjälä sanoi olevansa mielissään saadessaan osallistua Royta huomioivaan tilaisuuteen. Hän sanoi Valkoisen Ruusun olevan huomionosoituksena ja kiitoksena työstä, mitä Roy on vuosikymmeniä niin halukkaasti tehnyt suomalaisten hyväksi.

Hän muisteli aikoja, jolloin Roy esiintyi Maynardin Taisto haalilla, ensin pianistina ja laulajana ja myöhemmin näyttelijänä. Roy kuuluu myös oleellisesti Saiman Puiston vuotuisiin Kesäjuhliin. Monet varmasti muistavat hänet lukemattomien laulajien säestäjänä.

Rachel Syrjälä kertoi myös, miten noin 20 vuotta sitten Roy oli kehittänyt suomalaisia säveltäjiä esittelevän ohjelman. Sävele Syrjälä, joka työskenteli silloin Raivaajassa, pyysi Royta esittämään ohjelman myös Finlandia Foundationin jäsenille. Siitä alkoi jaoston ja Royn yhteistyö.

Miriam Lehto, joka on esiintynyt Royn kanssa lukemattomissa tilaisuuksissa, kertoi tutustuneensa Royhin amerikansuomalaisen teatterin parissa. Hän muisteli, miten vuosia sitten hän joutui ohjaamaan nuorta Royta ja Suo-

mesta tänne juuri saapunutta nuorta neitosta paikallisessa suomalaisteatterissa.

Hän sanoi kehoittaneensa pariskuntaa harjoittelemaan kahden kesken ja sai pian kuulla harjoitusten jatkuneen teatterin ulkopuolellakin. "Hyvä teitää, että he ovat vieläkin yhdessä," hän totesi katsoessaan Royta ja hänen vaimoaan Raijaa.

Raivaajan liikkenhoitaja Jonathan Ratila kiitti Royta kaikista niistä kirjoituksista ja käännöksistä, joita hän on vuosien mittaan tehnyt Raivaajalle.

Ohjelman päätteeksi kansantanssiryhmä Revontulet esitti vauhdikkaan "Roy Ruusu"-tanssin.

Roy kiitti kaikkia puhujia ja ohjelman esittäjiä huomionosoituksesta ja kertoi sitten itselleen niin tyyppillisellä, omia kykyjään vähättelevällä tyyliä uskovan saaneensa Valkoisen Ruusun vain siksi, että sattui olemaan paljon nuorempi kuin muut suomalaistoimintaan osallistuneet toisen polven amerikansuomalaiset.

Finlandia Foundationin kahvikomitea oli Raila Rautiaisen johdolla järjestänyt juhallisen kakkutarjoilun monine muine herkuineen tilaisuuden päätteeksi.

FINN NITE ★
PRESENTED BY
FINNAIR
JA
HANSLIN
TRAVEL SERVICE

FREE ★ FREE ★ FREE

**ADMISSION & ENTERTAINMENT
DANCING & REFRESHMENTS
DRAWING FOR TWO TICKETS TO
FINLAND**

CHOICE OF DATES AND PLACES:

FITCHBURG - SAIMA PARK
FRIDAY, OCTOBER 28, 8:30 PM
GALAXY BAND & HANNU MÄKIPURO

★

VOLUNTOWN - AURA HALL
FRIDAY, NOVEMBER 4, 8:30 PM
GALAXY BAND & HANNU MÄKIPURO

★

HOPEWELL JCT - LOMALA HALL
SATURDAY, NOVEMBER 12, 6:00 PM
FINNRHYTHM & AATOS AUTIO
(ONLY FOR WAR VETERANS PAID DINNER GUESTS)

★

BROOKLYN - IMATRA HALL
FRIDAY, NOVEMBER 18, 8:30 PM
FINNRHYTHM & AATOS AUTIO

★

MANHATTAN - ESTONIA HALL
FRIDAY, DECEMBER 2, 8:30 PM
FINNRHYTHM & AATOS AUTIO

- EVERYONE WELCOME -

SOAPSTONE

Lähetetään minulle korvauksetta
Tulikivi-lehti 1988.
NIMI _____
OSOITE _____
PUHELIN _____

TULIKIVI
The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-931-2228, 804-931-3077

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus
KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

Marmorisia ja graniittisia hautakivia
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Kalevan Naisten ja Ritarien kokous perjantaina, lokak. 14. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, MA.

Bean supper ja pennimyyjäiset lauantaina, lokak. 15. p:nä klo 6:30 ill. Maynardin Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Littleton, MA.

Sunnuntaina, lokak. 16. p:nä aamiaisen klo 7:30 - 11 aamulla. Kaikki tervetulleita!

Näytelmä "Picnic" Stratton Players teatterissa, 60 Wallace Ave., Fitchburg, lokak. 13, 14, 15, 21, 22, 28 ja 29 p:nä klo 8 ill. ja sunnuntaina, lokak. 16. p:nä klo 3 ilatp. Näytelmän ohjaaja on Miriam Lehto. Liput \$6.00

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, lokak. 4. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotusten jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Seuraavat vieraat otettiin mielihyvin vastaan: Mary Lehtonen, Westminster; Nona Lehrman, Keene, NH; Helga Helander, West Boylston; Kaarina Mäki ja Elli Nikula, Fitchburg.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Ethel Anttonen muistutti maanantaina, lokak. 17. p:nä Birchwood Manor hoitokodissa pidettävästä kahvitilaisuudesta. Kaikki ovat tervetulleita.

"Happy Birthday" laululla huomioitiin viikon syntymäpäivänsankareita: Lauri Anttila (lokak. 4) ja Henry Brandt (lokak. 7).

Suurkiitokset Henry Brandtille \$5.00 ja Lauri Anttilalle \$10.00 lahjoituksestaan, mikä he antoivat merkkipäivien johdosta.

Andrew Ahlfors kutsui kaikki Paxtonin Lähetysseuran kirkon lisärakennuksen vihkiäis-tilaisuuteen, mikä pidetään lokak. 30. p:nä.

Ethel Nopanen luki kutsun maailmankuulun ruotsalaisen baritoni Håkan Hagegårdin ja Longwoodin sinfoniaorkesterin konserttiin, mikä pidetään lauantaina, lokak. 29. p:nä klo 7 ill. Walthamin High Schoolissa, Lexington St., Waltham. Lippuvaraukset tulee tehdä lokak. 15. p:ään mennessä.

Ohjekset annettiin sitten Vieno Rantalán käsiin ja hän esitteli Wainö Berkiön, joka soitti todella kaunista musiikkia.

Ilomielin kuunneltiin Aili Johnsonin laulua. Häntä oli-kin jo kaivattu!

Irene Vilakari esitti yksinlaulua Mrs. Johnsonin säestäessä pianolla.

Aili Berg lausui useita kauniita runoja, mitä seurasi Oiva Rauman viulunsoitto.

Tauno Puhakka kertoi useita kaskuja ja ohjelma päättyi Mr. Nopasen yksinlaulun ja yhteisesti laulettuun "Finlandian" merkeissä.

Kahvia kaikkine herkkuihin tarjottiin Lula Björbackan johdolla. Hänen apulaisinaan toimivat Ethel Anttonen, Martta Toropainen, Henni Lappalainen ja Elma Kultti.

Seuraavat henkilöt toivat herkkuja kahvipöydän täyteen: Ethel Anttonen - hedelmätorttuja; Elma Kultti - kinkkuvoileipiä; Henni Lappalainen - banaanikahvikakku ja pannukakku; Martta Toropainen - kahvia; Helmi Ahlfors - omenakakku ja Anton Nopanen - "neljäntuulen hatun pullia".

Bean Supper and Penny Sale
Saturday, Oct. 15, 6:30pm
Maynard Kaleva Lodge
Fort Pond, Littleton, MA

Breakfast
Sunday, Oct. 16
7:30 to 11 am.

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomen kielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, lokak. 16 p., klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, lokak. 18 p., klo 7:00 ill. aikuisten kuorohartaustaus. Klo 7:30 vikoillan hartaustilaisuus. Seurakuntalaisten sponsoroima. Edi ja Herb Hutchinsonin herätystilaisuus. Ystävät huolehtivat kahvitarjoilusta.

Suomen kielinen puhelinhartaustaus kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, lokak. 16 p., klo 7:45 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX, 1000. Klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu ja Raamattuluokka. Klo 9:30 aam. korkeakoululaisten Raamattuluokka pappilan kansliassa. Klo 10:30 englanninkielinen ehtollis-jumalanpalvelus. Klo 3 ip. suomenkielinen Naistenliitto kokoon-tuu. Tarjoilu yhteinen.

Launatna, lokak. 22 p., klo 7:30 ill. "Christian coffeehouse".

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

NORTH-END SUBARU/MAZDA

Rte. 13, Lunenburg
582-4911

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

**NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.**

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

FULL SERVICE
632-1221

CASH ON DELIVERY
632-1226

24-HOUR
BURNER SERVICE
Dependability for over
10 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED
Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

Uutispaloja

Suomalainen kirja on täyttänyt tänä vuonna 500 vuotta. Merkkipäivää on juhlittu monin tavoin Suomessa ja Yhdysvalloissa, viimeksi Columbian yliopiston kirjastossa harvinaisten kirjojen osastolla esittelemällä ensimmäinen Suomessa painettu kirja *Mis-sale Aboense*.

Fitchburgin kaupungin kirjasto huomioi merkkipäivää esittelemällä suomalaisten Fitchburgissa julkaisemia kirjoja.

Näyttely koostuu kolmesta kirjajuhllystä, mitkä on täytetty suomalaisilla käännöksillä, paikallisten suomalaiskirjailijoiden teoksilla ja muilla Poh-

jan Tähden ja Raivaaja Publishing Companyn julkaisemilla kirjoilla.

Suurin osa näytteillä olevista kirjoista tulee Finnish Cultural Center'n kokoelmista.

Kirjat ovat nähtävänä kirjaston pääaulassa tämän kuun 24.teen päivään asti.

★

Kohtaus näytelmästä "Picnic". Kuvassa (vas.) Mary Rose Sarja, Donna Lajoie ja Michael Clark.

Stratton Players teatteri on valinnut syksyn ensimmäiseksi näytelmäkseen William Ingen "Picnicin", minkä ensi-ilta on tänään klo 8 illalla. Miriam Lehto on ohjannut näytelmän.

"Picnicin" tapahtumapaikkana on kahden keski-ikäisen vierekkäin asuvan naisen pihamaa. Kummankin aviomies on aikoja sitten lähtenyt muille maille. Toinen asuu invalidi äitinsä kanssa, toinen kahden aikuisen varttuvan tyttärenä ja vuokralla asuvan koulu-

opettajana toimivan neiti-ihmisen kanssa.

Tämä naisvaltainen maailma muuttuu täysin nuoren elämänintoisen miehen astuesssa kuvioihin.

Esitysajat ovat tämän illan lisäksi lokak. 14, 15, 21, 22, 28 ja 29 päivät klo 8 illalla sekä iltapäiväesitys sunnuntaina, lokak. 16. p:nä klo 3. Liput maksavat \$6.00 ja niitä myyvät Camera Shop ja Independent Cleaners. Niitä voi myös varata soittamalla tatteriin numeroon 345-6066.

SAUNA . . .

jatkoa sivulta 3

erillistä tutkimustyötä Säätiöllä on perinnetieteellinen, rakennustekninen sekä lääketieteellinen tutkimusjaosto.

Lääketieteellisiä tutkimuksia on säätiön aloitteesta suoritettu eri puolilla maata, mm. UKK-instituutissa Tampereella professori Ilkka Vuoren johdolla.

Suomessa on tänä päivänä tasaluvuin 1,400,000 saunaa, mikä on n. 4,9 miljoonaa asukkaaseen verrattuna huikea luku. Erillissaunoja on n. 510,000.

siveellinen elämä ja sukupuolitautilien leviäminen saunojen välityksellä aiheuttivat sen, että viranomaiset kielsivät saunojen pitämisen.

Vain Suomessa, Venäjällä ja joissakin Euroopan etäisissä alppilaaksoissa sauna säilyi perinteisenä puhdistumis- ja virkistyspaikkana.

Vasta toisen maailmansodan jälkeen 1950-luvulla kiinnostus saunaan virisi Keski-Euroopassa uudelleen. 1977 perustettiin kansainvälinen saunaliiitto, jonka tarkoitus on yhdessä eri maiden sauna-alan yhdistysten kanssa maailmanlaajuisesti edistää saunan leviämistä ja sen käyttöä. Liiton toimintaa johdetaan Helsingistä käsin.

Kansainvälisesti ei vida puhua yhdestä saunasta, vaan erikseen suomalaisesta, japanilaisesta jne. saunasta. Yhteisille linjoille voidaan silti päästä aatteellisesti pitämällä sauna saunana, vailla väärää vaikutteita sekä ohjata saunan käyttäjiä kylpemään terveellisellä ja oikealla tavalla.

Kansainvälinen sauna

Sauna oli Euroopassa yleinen, kunnes 1600-luvulla epä-

For Sale

Mobile home for sale. Wayside Mobile Home, Clark Road, Lot 28, Shirley, MA. 2 bedrooms. Very nice park, mostly elderly. See park owner.

Järjestämme matkoja Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

BUYING POWER

Get It With A Pre-Approved Auto Loan From Workers' Credit Union.

You can drive your best deal, take full advantage of rebates and know your payment in advance.

9%

A.P.R.
For 36 Months
On The New Car Or Truck
Of Your Choice.

9.5%

A.P.R. For 48 Months
(20% Down Payment Required)

One Day Loan Service

PHONE-A-LOAN
Call 345-1021

In Touch with You

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main St., Fitchburg 345-1021
40 Fairmount St., Fitchburg 343-5810
313 Pleasant St., Gardner 632-9200
12 N. Main St., Orange 544-2188

Equal Opportunity Lender

Suomen uutisia

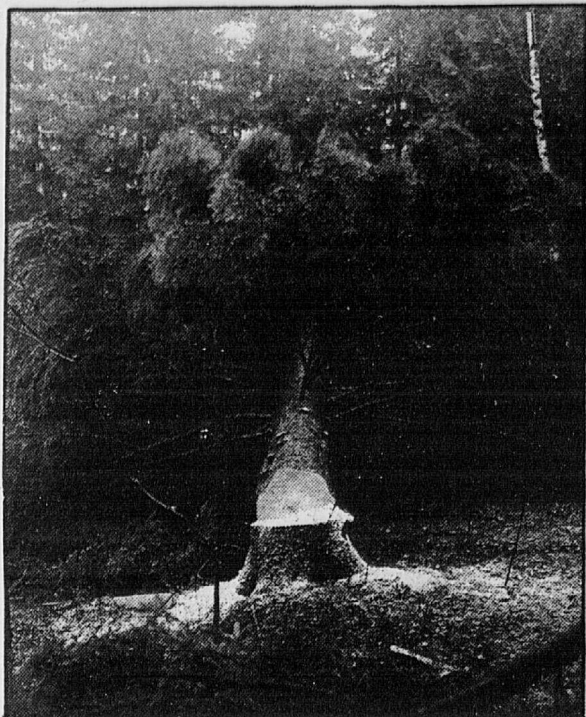
Kansallispuusta ei yksimielisyyttä

Suomeen etsitään parhailaan omaa kansallispuuta. Syyskuun loppuun mennessä suosikkipuusta ei yksimielisyyttä ole. Suomen Luonnon-suojeluliiton ja Dendrologian Seuran järjestämä kansallispuuäänestys on tuottanut tasaväkisiä ehdotuksia eri puiden kesken.

Kun äänestyksen ensimmäiset 8,000 äänestyskorttia oli tarkastettu, nousivat lehtipuista tasaväkisesti kärkeen hieskoivu, pihlaja, rauduskoi-vu, tammi ja tuomi. Havupuista suosituimmat olivat kataja, kuusi ja mänty.

Mukana kyselyssä on ollut myös Yleisradion luontoillan tuhat kuuntelijaa, joiden mielestä pihlaja, kataja tai rauduskoi-vu olisivat sopivia kansallispuita.

Suosikkipuunäänestys jatkuu 30.9. saakka.

Kaatuuko kuusi kuvan lailla, vai pysyykö se pystyssä ja kipuaa Suomen kansallispuuksi?

Suomen uutisia

Lisää Suomi-tietoutta: Miljoonamainos Yhdysvaltoihin

Finnair ja Suomen Matkailun edistämiskeskus ovat teettäneet 12-sivuisen Suomi-tietoutta sekä Yhdysvalloista Suomeen suuntautuvia pakettimatkoja markkinoivan ilmoituslehtisen, joka julkaistiin Time-lehden lokakuun 3. päivän numerossa.

Toista miljoonaa markkaa maksavan ilmoitus on jatkoa viime vuonna toteutetulle vastaavalle kampanjalle. Ilmoituslehtinen ilmestyi Timen "top management"-painoksessa, jonka levikki on 600,000 kappaletta. Julkaisu tavoittaa noin 2.8 miljoonaa lukijaa halki Yhdysvaltojen. Julkaisu toimitetaan henkilökohtaisesti myös presidentti Ronald Reaganille sekä kongressin jäsenille.

Viime vuonna Finnair ja Mek toteuttivat vastaavan ilmoituskampanjan Timessä. Suomi-paketti julkaistiin silloin kuitenkin vain Timen itäran-

nikon painoksissa. Nyt ilmoituspaketti ilmestyy rannikolta rannikolle leviävässä painoksessa.

Discover Finland-ilmoitusta sponsoroivat muunmuassa Neste, Alko, Viking Line, Arc-tia-hotellit, hotelli Intercontinental sekä pyhäjokelainen Marja ja Liha Ltd.

Ennakkoäänestys nousussa

Ennakkoäänestyksen uskotaan olevan tämän vuoden kunnallisvaaleissa viime kunnallisvaaleja vilkkaampaa.

Ensimmäisenä ennakkoäänestyspäivänä kävi 22,602 kansalaista äänestämässä.

Posti- ja telehallitus uskoo kokonaismäärän nousevan 350,000 ääneen, mikä on yli 130,000 ennakkoääntä enemmän kuin viime kunnallisvaaleissa.

Suomalaisuuden liitto arvosteli "pakoruotsia"

Suomalaisuuden liiton puheenjohtaja professori Erkki Pihkala on arvostellut ruotsin pakollista opettamista kouluissa.

Pihkalan mukaan koulujen pakollisesta ruotsin kielen opetuksesta näyttää tulevan Suomen Eurooppaan suuntautumisen ja yleensäkin kansainvälistymisen suurin este.

Pihkalan mukaan pakko-ruotsin haitat tulevat näkyviin mm. suppeana pohjoismaisena ajatteluna eli kyvyttömyytenä nähdä Ruotsin ja Tukholman yli Suomen ulkomaansuhteissa.

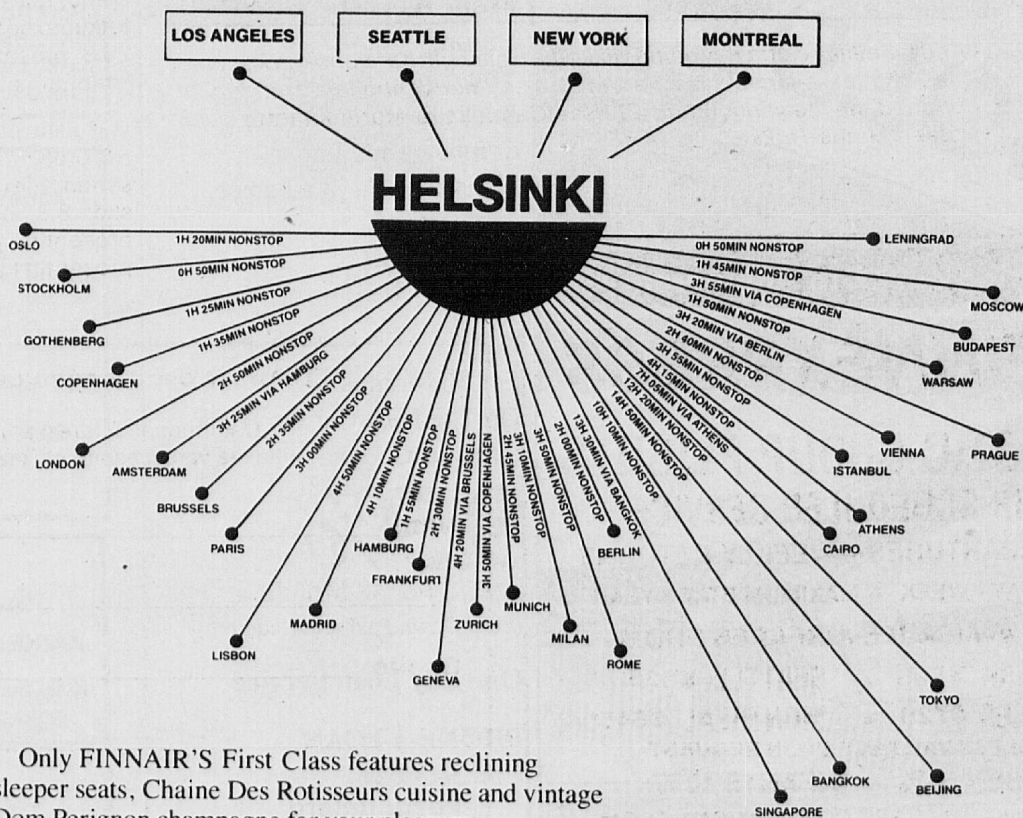
Lisäksi ruotsin pakollisuus heikentää englannin ja muiden suurten kielten taitoa Pihkalan mielestä.

LIKKUVUUSAVUSTUKSET jatkoa sivulta 7

Suomen suurttietystöistä jaettavasta Suomeen palaa- van oppaasta. Oppaassa käsitellään paluumuuttoon liittyviä keskeisiä asioita.

Ruotsin ja Suomen väliseen tutustumismatkajärjestelmään ei ole tullut muutoksia. Liikkuvuusavustuksia voidaan myöntää Ruotsista Suomeen suuntautuvan, työpaikkaan tutustumiseksi tehtävän matkan matkakustannuksista henkilöille, jotka ovat työttömiä tai ovat joutumassa työttömiksi. Matkasta on aina sovittava etukäteen työvoimaviranomaisen kanssa.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomen uutisia

Konepaja muuttui muuksi

Hylätty konepaja Helsingin Katajanokan vankilan muurin vieressä on muuttunut muuksi. Konepajasta on sukeutunut Megapaja, joka julistettiin syyskuun viimeisellä viikolla tilapäisesti suomalaisen nykytieteen keskuksesi.

Asialla on taiteiden välinen yhdistys MUU, joka ensimmäisen toimintavuotensa täyttymistä juhliakseen on koonnut vanhaan konepajaan näyttelyn ja varustanut tila- ja valoteoksia, diakoosteita ja videokollaseja, performancea ja visuaalista teatteria, musiikkia ja lasten tapahtumaa.

MUU ry on levittäytymässä uusiin tiloihinsa yli 50 taiteilijan voimin.

Toinen rakennuksen isoista halleista on varattu näyttelykokonaisuudelle, toinen esityksille.

Yli 50 taiteilijaa esittäytyy näinä viikkoina Helsingin Katajanokan konepajassa. Kuvassa järjestäjiä: vas. MUU ry:n taloudenhoitaja Mattijuhani Koponen, näyttelyarkkitehdit Chrisse Candolin ja Marja Kanervo sekä sihteeri Minna Tarkka.

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Sorsa uskoo turvaneuvosto-paikkaan

Ulkoministeri Kalevi Sorsa on toiveikas Suomen mahdollisuuksista saada paikka YK:n turvallisuusneuvostoon.

Sorsan mukaan vajaan viisikymmentä maata on etukäteen ilmoittanut tukevansa Suomen jäsenyyttä. Sorsan mukaan ennakkotukijoiden määrä on suuri, sillä yleensä ei ole tapana ilmoittaa tuesta.

Suomen kanssa kahdesta turvallisuusneuvoston paikasta kamppailevat Kanada ja Kreikka.

Jäseneksi pääsee maa, joka saa YK:n yleiskokouksen äänestyksessä vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä.

Hallituspuolueiden suosio laskussa

Viimeisimmän mielipidetutkimuksen mukaan hallituksen pääpuolueiden eli kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien kannatus on laskussa.

Taloustutkimus Oy:n yleisradiolle teettämän tutkimuksen mukaan kokoomus on noussut suurimmaksi puolueeksi 21,2 prosentin kannatuksella.

Puolueen kannatus on kyllä laskenut 1,2 prosenttia viime toukokuusta, mutta sosiaalidemokraattien kannatus oli tutkimuksen mukaan vain 20,8 prosenttia. Keskustan kannatus oli 19,8 prosenttia.

Muista puolueista smp sai 5,8 prosentin, vihreät 6,3 prosentin, deva 4,1 prosentin, skdl 8,6, prosentin, rkp 5,2 prosentin, ja kristilliset 2,7 prosentin kannatuksen.

Wärtsilää syytetään alihinnoista

Euroopan yhteisön EY:n komissio tutkii Wärtsilää kohtaa esitetyt syytökset laivadieksien myynnistä alihinnasta.

Syytökset on esittänyt Euroopan polttomoottorivalmistajien järjestö Euromot, jonka mukaan Wärtsilä on myynyt koneitaan alihintaan EY:n alueelle.

Wärtsilä Diesel -ryhmä on maailman johtava keskinopeitten laivadieselien valmistaja. Wärtsilä on kiistänyt dumperisyytökset perusteettomina.

Ilkka Suominen

Kokoomus haluaa viinin maitokauppoihin

Kokoomuksen puoluevaltuusto yllätti epämieluisasti puolueen puheenjohtaja Ilkka Suominen äänestämällä viinin saamiseksi maitokauppoihin.

Suominen oli jo ehtinyt poistua kokouksesta, kun kokoomuksen nuoret esittivät kantansa. Nuorten esitys saikin kokouksessa enemmistön.

Jälkeenpäin Suominen sanoi, että jos hän olisi ollut paikalla koko asiasta ei olisi edes äänestetty.

Suominen on Alkon hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Wärtsilälle suurlauttatilaus

Wärtsilän Turun telakka on saanut suuren lauttatilauksen ahvenanmaalaiselta Birka line -varustamolta.

Birka line tilaa Wärtsilältä 1,700 matkustajan risteilyaluksen Maarianhaminan ja Tukholman väliseen liikenteeseen.

Tilauksen arvo on noin 600 miljoonaa markkaa ja se takaa Turun telakan työllisyyden kahdeksi vuodeksi eteenpäin.

Uudella aluksella tulee olemaan pituutta 173 metriä ja leveyttä 27 metriä. Lähes kaikille matkustajille on varattu hyttipaikka.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$525 • SEATTLE \$625

LOS ANGELES \$725 • MONTREAL \$645*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomailla 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Maailman tapahtumia

**MAAILMAN ERI
KULMILTA**

Uusi rintama Armeniaan

Armenian neuvostotasavallassa on perustettu uusi kansanrintama avustamaan alueen etnisten ristiriitojen ratkaisemisessa, kertoi moskvalainen päivälehti Komsomolskaja Pravda viime viikolla.

Lehden mukaan kansanrintaman johtajat tapasivat äskettäin Armenian pääkaupungissa Jerevanissa, jossa uusi mielenosoitusaalto puhkesi vikkkoa aikaisemmin.

Ruotsi esitti ympäristö- kokousta

Ruotsi on vedonnut voimakkaasti ympäristön suojelemiseksi ja ehdotti, että YK järjestäisi koko maailman kattavan konferenssin ympäristöstä ja kehityksestä vuonna 1992.

Ruotsin ulkoministeri Sten Andersson sanoi YK:n yleiskokouksessa, että ympäristön rappeutuminen ja sen dramaattiset ja laaja-alaiset vaikutukset ovat ihmiskunnan eloonjäämiselle yhtä suuri uhka kuin kilpavarustelu.

YK:n yleiskokouksen tulisi päättää tänä vuonna koko maailman kattavan ympäristöä ja kehitystä käsittelevän konferenssin järjestämisestä vuonna 1992, Ruotsin ulkoministeri sanoi.

Ranska kaavailee EN-viisumia

PARIISI, Ranska - Ranskan hallituksen piirissä pohditaan esitystä, joka merkitsisi Euroopan neuvoston jäsenmaiden yhteistä viisumia. Sellainen olisi jokaisen tämän järjestön ulkopuolisen maan kansalaisen hankittava päästäkseen Länsi-Eurooppaan.

Ääritapauksessa suomalaisen olisi hankittava viisumi vieraillakseen Ruotsissa, mikäli aie toteutuisi eikä Suomi liittyisi EN:n jäseneksi.

Ranskan uusi suunnitelma liittyy maan pyrkimykseen päästä eroon vastalauseista, jotka maan pari vuotta sitten EEC:n ulkopuolisille määräämä viisumipakko on nostattanut mm. Euroopan neuvostossa.

Neuvosto kokoontui äskettäin Ranskan Strasbourgissa, jossa käydäkseen sellaisten jäsenmaiden kuin Ruotsin, Norjan ja Itävallan tavallisten kansalaisten on anottava viisumia.

Useimmissa L-Euroopan maissa:

Työttömyys pahenemassa

Länsi-Euroopan maiden työttömyys on jälleen - lyhyen välivaiheen jälkeen - pahenemassa.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD ennustaa, että ensi vuonna työttömyys pahenee 12 ja lievenee vain neljässä maassa.

Kovin dramaattisia eivät maakohtaiset muutokset ole.

Ensi vuonna Länsi-Euroopan maiden työllisyysprosentti on OECD:n mukaan keskimäärin 11.0. Tänä vuonna vastaava luku on 10.75. Länsi-Euroopassa on noin 19 miljoonaa työtöntä. Parina aiempaa vuonna työllisyyskehitys on hitaasti, muutaman prosentin kymmenyksen vauhdilla parantunut.

Parempaan suuntaan menivät ensi vuonna vain Hollanti, Islanti ja ehkä hivenen yllättäen Espanja ja Portugali. Islannissa vallitsee käytännössä täystyöllisyys. Muissa maissa työttömyyden lieveneminen on alle prosenttiyksikön luokkaa. 0.75 prosenttiyksikön pudotus ei paljon tunnu esimerkiksi Espanjassa, jonka työttömyysaste ensi vuonna on yli 18.

Pohjoismaat hyviä, suunta huonompaan

Pohjoismaiden työllisyys tilanne on muihin länsimaihin verrattuna hyvä: työttömyysprosentti on ennusteen mukaan ensi vuonna vain 4.5 prosenttia. Siinä on 0.25 prosenttiyksikön kasvu tähän vuoteen verrattuna.

Islanti pois lukien kaikki muut Pohjoismaat kulkevat huonompaan suuntaan. Tans-

kan työttömyyden ennustetaan ensi vuonna olevan 9.0. Tänä vuonna se on 4.5.

Suomessa vastaavat luvut ovat 5.25 ja 5.0, Ruotsissa 2.00 ja 1.75. sekä Norjassa 2.75 ja 2.5.

Suurista talousmahdeista USA:n työttömyysprosentti on ensi vuonna sama kuin tällä hetkellä eli 5.5. Japanin tilanne on hyvä, mutta heikkenee: tänä vuonna työttömiä on 2.5 ja ensi vuonna 2.75 prosenttia työvoimasta.

Amerikkalaislehti kertoo:

NL vapauttaa poliittiset vangit

Neuvostoliitto valmistautuu vapauttamaan useimmat jäljellä olevista 300 poliittisesta vangistaan, kirjoittaa aikakauslehti U.S. News and World Report.

Amerikkalaisten diplomaattien mukaan vapautettavien joukossa ovat ns. Helsinki-ryhmän jäsenet, jotka vangittiin kahdeksan vuotta sitten. He olivat pitäneet kirjaa Etykin päätösasiakirjan vastaisista Neuvostoliiton ihmisoikeus-

loukkauksista.

Lisäksi Neuvostoliiton odotetaan ratkaisevan 20 ns. jaetun perheen tapausta- ja päästävän joukon neuvostokansalaisia länteen sukulaisten luo.

Poliittisten vankien vapauttaminen sisältyy Neuvostoliiton suunnitelmaan saada päätökseen Wienissä 22 kuukautta jatkuneet neuvottelut Etyk-asiakirjan ihmisoikeuskohtien noudattamisesta.

PYV:lle viileä vastaanotto Washingtonissa

Yhdysvaltain virallinen taho suhtautuu yhä asialliseen kiinnostuneeseen, mutta torjuvasti ajatukseen Pohjolan ydinaseettomasta vyöhykkeestä.

Valtuuskunta, jonka jäsenet kuuluvat Pohjoismaiden parlamentaarikkojen yhteiseen, vyöhykkeen hyväksi työskentelevään työryhmään, kävi Washingtonissa selostamassa näkemyksiään Yhdysvaltain virallisille edustajille ja yksityisille tutkijoille.

Kanta oli etukäteen hyvin tiedossa. Ryhmän johtajan Tanskan entisen pääministeri Anker Jørgensenin mukaan amerikkalaisille oli puolestaan ollut yllätys se, että Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan parlamenttien enemmistö kannattaa ydinaseetonta Pohjolaa.

Washingtonista valtuuskunta jatkoi matkaansa Moskovaan. Tarkoituksena on kysyä neuvostoliittolaisilta, mihin konkreettisiin toimiin he ovat valmiit vyöhykkeen yhteydessä, Jørgensen sanoi.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA